

# Đạo Đức Islam

﴿الأخلاق الإسلامية﴾

[Tiếng Việt – Vietnamese – فيتنامي]

Abdul Azeez bin Abdullah bin Baaz

Dịch thuật:  
Abu Hisaan Ibnu Ysa

2011 - 1432

IslamHouse.com

﴿الأخلاق الإسلامية﴾  
(باللغة الفيتنامية)

عبد العزيز بن عبد الله بن باز

ترجمة: محمد زين بن عيسى

2011 - 1432

IslamHouse.com

## بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى عَبْدِهِ وَرَسُولِهِ  
وَخَلِيلِهِ وَأَمِينِهِ عَلَى وَحْيِهِ نَبِيِّنَا وَإِمَامِنَا وَسَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ، وَمَنْ  
سَلَكَ سَبِيلَهُ وَاهْتَدَى بِهِدَاةِ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ، أَمَّا بَعْدُ:

Alhamdulillah, tạ ơn Allah Đấng Chúa Tể của vũ trụ và muôn loài và chắc chắn kết quả cuối cùng sẽ thuộc về nhóm người biết kính sợ (Allah). Cầu xin Allah ban bình an và phúc lành cho bề tôi của Ngài, cho vì Rosul thân tín của Ngài, Người đã hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ đã được giao phó, vị Nabi của chúng tôi, vị Imam và là vị lãnh đạo của chúng tôi Muhammad bin Abdullah, cùng gia quyến và tất cả mọi thân hữu của Người, lẫn những ai noi theo sự hướng dẫn của họ cho đến ngày công lý. Amma Ba'd:

Chủ đề của quyển sách này là phân tích đạo đức của tôn giáo Islam, điều mà mỗi người Muslim có đức tin dù nam hay nữ cũng phải cố bắt chước làm theo cho đến ngày lìa đời. Bởi Allah Đấng Vinh Quang chỉ tạo hóa ra hai loài người và ma quỷ là để hành đạo tôn thờ duy chỉ Ngài, Ngài đã hứa là sẽ ban thưởng trọng hậu cho ai làm theo tốt nhất. Thế nên, Islam luôn mời gọi và giáo dục người Muslim thi hành theo giáo điều này, đổi lại họ được thiên đàng, sự tôn trọng và sự thành công ở trần gian cùng với biết bao điều tốt đẹp khác. Bên cạnh đó Ngài cũng đã cảnh cáo và răn đe những ai tỏ ý chống đối, tự cao sẽ bị trừng phạt khủng khiếp, đó là hỏa ngục một nơi ở vô cùng xấu xa và kinh khủng. Cầu xin Allah che chở cho tất cả.

Đạo đức Islam chính là tách phong mà Allah ra lệnh trong Thiên Kinh Qur'an vĩ đại hoặc những đạo đức mà Rosul ﷺ đã sai bảo hoặc những đạo đức được ca ngợi được hứa hẹn sẽ hưởng phần thưởng rất vĩ đại và chiến thắng sẽ rất vẻ vang. Trong số những đạo đức đó có đạo đức được Allah và Rosul hứa hẹn sẽ ban thưởng trọng hậu cho những ai từ bỏ không vi phạm tới, ai bỏ những tác phong xấu chính là người có đạo đức rất lịch sự đáng khen, thí dụ như: thi hành theo mọi mệnh lệnh được Islam sai bảo và từ bỏ tất cả mọi lệnh cấm. Ngoài ra, đạo đức Islam còn là một trong những nhiệm vụ Allah đã giao phó cho Rosul ﷺ của Ngài phải thi hành đầu tiên rồi mời gọi mọi người đến với đạo đức tốt đẹp đó. Tóm lại, tất cả mọi điều đó chính là sự hành đạo, là mục đích mà Allah tạo hóa ra hai loài người và loài ma quỷ, Allah phán:

قَالَ تَعَالَى: ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ ﴿٥٦﴾ الذاريات: ٥٦

﴿Và TA (Allah) không tạo hóa ra loài Jin (loài ma) và loài người ngoại trừ để tôn thờ TA﴾ Al-Zariyat: 56 (chương 51).

Ý nghĩa việc hành đạo vì Allah là thi hành sắc lệnh của Ngài như hành lễ Solah, nhịn chay... và sắc lệnh vĩ đại nhất trong tất cả mọi sắc lệnh là tôn thờ Ngài duy nhất thật thành tâm vì Ngài, từ bỏ mọi hành động đưa con người đến việc phủ nhận Allah và làm lạc, trong đó lệnh Shirk (tổ hợp) tức tôn thờ bên cạnh Allah thần linh khác là lệnh cấm vĩ đại nhất. Đây cũng chính là nhiệm vụ mà Allah đã giao phó cho các vị Nabi, các vị Rosul của Ngài từ vị Rosul đầu tiên là Adam đến Nuh rồi nối tiếp nhau kéo dài đến vị Rosul cuối cùng, vị Rosul tốt đẹp và trọng vọng nhất trong số họ Nabi Muhammad bin Abdullah ﷺ. Cho nên, ông tổ của chúng ta là Adam, vị Rosul đầu tiên trên trái đất, Người đã làm theo các giáo điều giáo luật tôn thờ Allah duy nhất không đồng đẳng tổ hợp. Nhưng sau khi Adam qua đời con người lại từ từ rơi vào làm lạc nên Allah mới cử phái Nuh xuống đến kêu gọi mọi người trở lại tôn thờ Allah duy nhất và từ bỏ mọi sự hành đạo khác. Rosul Nuh đã sống chín trăm năm mươi năm đi kêu gọi mọi người trở lại thuyết tôn thờ duy nhất, qui phục Ngài và từ bỏ mọi điều Shirk lẫn mọi tội lỗi khác. Sau đó, lần lượt Allah cử phái xuống biết bao là Nabi và Rosul tất cả đồng kêu gọi mọi người trở về thuyết tôn thờ Allah duy nhất, qui phục Ngài trong mọi lệnh đồng thời từ bỏ mọi điều bị cấm đoán hay răn đe như Allah đã phán trong Thiên Kinh:

قَالَ تَعَالَى: ﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾ النحل: ٣٦

«Và chắc chắn TA (Allah) đã cử phái cho mỗi cộng đồng một vị Thiên Sứ (với mệnh lệnh): "*Hãy thờ phụng Allah và tránh xa Toghut (mọi tà thần).*"» Al-Nahl: 36, Allah phán ở chương khác:

قَالَ تَعَالَى: ﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ﴾ الأنبياء: ٢٥

«Và không một Rosul (Thiên Sứ, Nabi hay Sứ Giả) nào được cử phái trước Người (Muhammad) mà TA lại không bảo: "*Quả thật, không có Thượng Đế nào khác xứng đáng được thờ phụng ngoài TA, do đó hãy thờ phụng riêng TA.*"» Al-Ambiya: 25 (chương 21). Tiếp sau đó, Allah cử phái xuống một vị Rosul cuối cùng, vị Rosul tốt nhất và là vị lãnh đạo của tất cả mọi Rosul, Người có tên là Muhammad bin Abdullah ﷺ tức sau Muhammad ﷺ không còn vị Nabi hay Rosul nào nữa cả, bởi Allah đã phán:

قَالَ تَعَالَى: ﴿مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ﴾ الأحزاب: ٤٠

«Muhammad không phải là người cha của một ai trong số đàn ông của các người. Nhưng Người là Rosul của Allah và là vị Nabi cuối cùng.» Al-Ahzaab: 40 (chương 33).

Nhiệm vụ của vị Nabi, vị Rosul cuối cùng này cũng giống như bao vị trước đó, là kêu gọi mọi người trở lại tôn thờ Allah duy nhất, thật thành tâm hành đạo vì Ngài, thi hành mọi điều do Ngài phán bảo đồng thời tránh xa mọi điều làm Allah giận dữ, cấm đoán hay rằng đe trong đó tội nặng nhất là tội Shirk tức tôn thờ bên cạnh Allah một thần linh khác.

Đây chính là tách phong mà Allah đã phân tích rõ ràng trong nhiều chương kinh Qur'an có khi là mệnh lệnh, có khi là mời gọi, có khi là khen ngợi những ai có những tách phong đó, có khi là rằng đe sự nguy hiểm của Shirk và những tội lỗi khác. Bên cạnh đó Rosul Muhammad ﷺ cũng phân tích rất mạch lạc và là tấm gương tiêu biểu cho những tác phong đó, Người nói:

قَالَ ﷺ: ((إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمَّ صَالِحِ الْأَخْلَاقِ)) وفي اللفظ الآخر: ((لِأَتَمِّ مَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ))

**"Ta được cử phái xuống là để là tốt đẹp hơn tính đạo đức."** Có Hadith khác Người nói: **"là để hoàn hảo hơn tác phong đạo đức."**

Thế đó, Allah đã cử phái Muhammad ﷺ đến trái đất là để kêu gọi mọi người đến với đạo đức hoàn hảo nhất, đến với những hành động tốt đẹp, quân tử và quan trọng nhất, vĩ đại nhất và cao cả nhất trong mọi đức tính đạo đức là tôn thờ thành tâm Allah duy nhất, không vi phạm điều tối kỵ nhất là Shirk tức không tôn thờ cùng với Allah bất cứ thần linh hay một ai khác, kế tiếp là hành lễ Solah trong ngày đêm năm lần.

Trong Thiên Kinh Qur'an Allah đã miêu tả Nabi Muhammad ﷺ của Ngài có được đạo đức rất là vĩ đại và cao cả với lời phán:

قَالَ تَعَالَى: ﴿وَإِنَّكَ لَعَلَى خُلُقٍ عَظِيمٍ﴾ ﴿القلم: ٤﴾

**«Và chắc chắn rằng Người (Muhammad) là người có đạo đức rất tuyệt vời.»** Al-Qolam: 4 (chương 68).

Đúng thế Nabi ﷺ có tác phong giống như Thiên Kinh, Người luôn là tấm gương tiên phong mẫu mực thi hành theo những gì Qur'an ra lệnh sai bảo hoặc cấm đoán rằng đe. Đạo đức đó được khẳng định mạnh mẽ hơn nữa qua lời nói của thân mẫu của những người có đức tin, phu nhân của Rosul ﷺ bà A-y-shah ؓ:

قَالَتْ عَائِشَةُ ؓ: ((كَانَ خُلُقُهُ الْقُرْآنَ))

**"Tác phong của Người chính là Qur'an."**

Ý nghĩa của Hadith là Nabi ﷺ thi hành đúng mực và thật hoàn hảo mọi thiên lệnh của Allah được nhắc trong Qur'an không hề sai sót, lơ là, Người luôn áp dụng đạo đức đó dù trong trường hợp hay hoàn cảnh nào. Cho nên ai muốn tìm hiểu về tách phong của Nabi Muhammad ﷺ thì hãy trở về đọc và suy nghĩ về lời phán bảo trong Qur'an chắc chắn sẽ thấy được đức tính đạo đức cao cả, bởi trong Qur'an là kho tàng kiến thức như Allah phán bảo:

قَالَ تَعَالَى: ﴿كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ﴾ ﴿ص: ٢٩﴾

﴿Thiên Kinh (Qur'an) mà TA (Allah) đã mặc khải cho Ngươi (Muhammad) là Kinh Sách đầy hồng phúc, dành để cho những ai có khối óc suy nghĩ về những câu kinh trong Nó và để dành cho những người hiểu biết mà ghi nhớ.﴾ Sod 29 (chương 38).

Allah phán ở chương khác:

قَالَ تَعَالَى: ﴿إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ

أَجْرًا كَبِيرًا ﴿٩﴾ الإسراء: ٩

﴿Quả thật, Thiên Kinh Qur'an này sẽ hướng dẫn mọi người đến với chân lý và báo tin mừng cho những người có đức tin luôn làm nhân đức, họ sẽ được hưởng phần thưởng rất to lớn.﴾ Al-Isro: 9 (chương 17).

Allah phán ở chương khác:

قَالَ تَعَالَى: ﴿أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا ﴿٢٤﴾﴾ محمد: ٢٤

﴿Thế tại sao mọi người lại không chịu nghiền ngẫm suy nghĩ về Thiên Kinh Qur'an hay là con tim của chúng đã bị niêm phong, khóa chặt?﴾ Muhammad: 24 (chương 47).

Allah phán ở chương khác:

قَالَ تَعَالَى: ﴿وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٥٥﴾﴾ الأنعام: ١٥٥

﴿Và đây Thiên Kinh (Qur'an) được TA (Allah) mặc khải xuống chứa đựng điều hồng phúc may mắn. Do thế các người hãy noi theo Nó và kính sợ TA để may ra các người được thương xót.﴾ Al-An-am: 155 (chương 6).

Allah phán ở chương khác:

قَالَ تَعَالَى: ﴿وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ بَيِّنَاتٍ لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ ﴿٨٩﴾﴾

النحل: ٨٩

﴿Và TA (Allah) đã mặc khải cho Ngươi (Muhammad) Thiên Kinh (Qur'an) nhằm phân trần tất cả mọi điều (trong tôn giáo lẫn ngoài đời), chính Nó là sự hướng dẫn, sự độ lượng và là niềm vui của những người có đức tin.﴾ Al-Nahl: 89 (chương 16).

Đây là quyển sách hàm chứa biết bao đạo đức tốt đẹp và việc làm nhân đức để mọi người bắt chước theo đồng thời kẻ rõ ràng đâu là điều làm mất nhân phẩm con người, đâu là tác phong của kẻ đạo đức giả, người Kafir để biết mà tránh xa, Allah luôn khuyến cáo các bề tôi có đức tin của Ngài tránh xa những đức tính xấu xa đó, giống như Allah đã khuyến khích họ đến với những đạo đức tốt đẹp.

Đối với chúng ta những người Muslim dù nam hay nữ phải suy nghĩ về lời phán trong Qur'an trong mọi thời gian của chúng ta cả ngày lẫn đêm để hiểu rõ đâu là đạo đức làm Allah thương yêu và hài lòng để

làm theo và biết rõ đâu là phẩm chất xấu làm Allah ghét bỏ và giận dữ để mà tránh xa, Allah phán:

قَالَ تَعَالَى: ﴿وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَنْفَكِرُونَ﴾ ﴿٤٤﴾ النحل: ٤٤

﴿Và TA (Allah) đã mặc khải cho Người (Muhammad) Thiên Kinh (Qur'an) để Người loan báo với nhân loại những gì được mặc khải xuống cho họ, để may ra họ biết mà suy nghĩ.﴾ Al-Nahl: 44 (chương 16).

Allah phán ở chương khác:

قَالَ تَعَالَى: ﴿وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي اخْتَلَفُوا فِيهِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ﴾ ﴿٦٤﴾ النحل: ٦٤

﴿Và TA (Allah) không ban Kinh Sách (Qur'an) cho Người (Muhammad) ngoại trừ là để Người giải thích cho nhân loại về những điều họ bất đồng với nhau, Nó là sự chỉ đạo (chân lý) và là sự cứu rỗi cho nhóm người có đức tin.﴾ Al-Nahl: 64 (chương 16).

Nabi ﷺ là người dạy cho chúng ta biết được những đức tính đạo đức tốt đẹp nào để làm Thượng Đế của chúng ta hài lòng, thương yêu và đức tính nào không làm hài lòng Allah, Nabi ﷺ chẳng những dạy bằng lời nói mà còn chứng minh bằng hành động thực tiễn. Trong Qur'an chương kinh đầu tiên chương Al-Fatihah được mệnh danh là Mẹ Thiên Kinh Qur'an nhằm giáo dục người có đức tin cách ca ngợi tán dương Allah và cách cầu xin Ngài sự chỉ đạo chân lý. Đây là đạo đức cao cả nhất để bề tôi biết được y chính là đô lệ chỉ tôn thờ Allah duy nhất và chính Allah mới là Thượng Đế duy nhất xứng đáng được hành đạo thờ phụng Ngài, Allah phán:

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٣﴾ مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٤﴾﴾ الفاتحة: ٢ - ٤

﴿Mọi lời ca ngợi, tán dương đều kính dâng Allah Đấng chúa tể của toàn vũ trụ \* Đấng rất mực độ lượng, Đấng rất mực khoan dung \* (Allah là) Đức Vua của ngày phán xử.﴾ Al-Fatihah: 2 - 4 (chương 1).

Với những câu kinh này Allah dạy các bề tôi của Ngài cách ca tụng tán dương Ngài bằng các Đại Danh cao cả của Ngài, Allah phán tiếp:

﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾ أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ

عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٧﴾﴾ الفاتحة: ٥ - ٧

﴿Duy chỉ Ngài chúng tôi tôn thờ và cũng duy chỉ Ngài chúng tôi cầu xin sự giúp đỡ \* Cầu xin Ngài hãy hướng dẫn bề tôi đến với con đường chính đạo \* Con đường của những người đã được Ngài ban ân sủng (con đường Islam) chứ không phải con đường của những kẻ làm

Ngài phần nộ (người Do Thái giáo) cũng không phải con đường của những kẻ lầm đường lạc lối (người Thiên Chúa giáo) ﴿Al-Fatihah: 5 – 7 (chương 1).

Allah phán với Nabi Muhammad ﷺ rằng:

((قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: قَسَمْتُ الصَّلَاةَ بَيْنِي وَبَيْنَ عَبْدِي نِصْفَيْنِ وَلِعَبْدِي مَا سَأَلَ فَإِذَا قَالَ الْعَبْدُ: الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: حَمِدَنِي عَبْدِي. وَإِذَا قَالَ: الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ. قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: أَثْنَى عَلَيَّ عَبْدِي. وَإِذَا قَالَ: مَالِكِ يَوْمَ الدِّينِ. قَالَ مَجَّدَنِي عَبْدِي. فَإِذَا قَالَ: إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ. قَالَ هَذَا بَيْنِي وَبَيْنَ عَبْدِي وَلِعَبْدِي مَا سَأَلَ.))

"Allah phán: TA phân lễ Solah ra làm hai phần (chương Al-Fatihah được gọi là Solah là bởi nói mà một nền tảng quan trọng trong buổi lễ không được thiếu) một phần của TA và một phần của bề tôi TA cộng với những gì y cầu xin. Khi bề tôi TA nói: (الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ) Allah phán: bề tôi TA đã ca tụng TA. Khi bề tôi nói: (الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ) Allah phán: bề tôi TA đã tán dương TA. Khi bề tôi nói: (مَالِكِ يَوْمَ الدِّينِ) Allah phán: bề tôi TA tôn sùng kính cẩn TA. Khi bề tôi nói: (إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ) Allah phán: đây chính là điều mà TA chia đôi giữa TA với bề tôi TA cùng với những gì y cầu xin."

Đúng, duy chỉ Allah mới là Thượng Đế xứng đáng cho chúng ta tôn thờ và cầu xin tất cả mọi điều, bởi Ngài có khả năng trên tất cả, Ngài là Chủ Nhân của toàn vũ trụ. Vì vậy chúng ta hành đạo tôn thờ Ngài, qui phục Ngài và từ bỏ mọi điều Ngài cấm đoán rằng đe, đồng thời cầu xin mọi nhu cầu cần thiết trong cuộc sống trần gian như được nhắc trong Hadith từ Ibnu Abbaas ؓ:

قَالَ ﷺ: ((إِذَا سَأَلْتَ فَاسْأَلِ اللَّهَ وَإِذَا اسْتَعَنْتَ فَاسْتَعِنْ بِاللَّهِ))

Nabi ﷺ nói: "một khi cậu muốn cầu xin hãy cầu xin Allah, một khi cần cứu giúp hãy cầu cứu Allah."

Hành đạo tôn thờ Allah là tính đạo đức cao cả nhất, bởi chúng ta chỉ tôn thờ Ngài duy nhất, tuyệt đối không tôn thờ bên cạnh Ngài Thiên Thần hay Nabi hay Rosul hay Waly hay bụt tượng hay cây cối hay tinh tú hay bất cứ gì trên đời này, Allah phán:

قَالَ تَعَالَى: ﴿وَاللَّهُمَّ إِلَهٌ وَحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ﴾ ﴿البقرة: ١٦٣﴾

﴿Và Thượng Đế của tất cả các người là một Thượng Đế duy nhất, không có Thượng Đế nào xứng đáng được thờ phụng mà chỉ có Ngài, Đáng Rất Mục Độ Lượng Rất Mục Khoan Dung.﴾ Al-Baqoroh: 163 (chương 2).



Allah phán ở chương khác:

﴿قَالَ تَعَالَى: ﴿۞ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ﴾﴾ الإسراء: ٢٣

﴿Và Thượng Đế của Người (Muhammad) đã quyết định rằng các người chỉ được phép thờ phụng Ngài duy nhất.﴾ Al-Isrô: 23 (chương 17).

Allah phán ở chương khác:

﴿قَالَ تَعَالَى: ﴿۞ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ﴾﴾ البينة: ٥

﴿Và họ được lệnh chỉ phải thờ phụng riêng Allah, triệt để thuần phục Ngài một cách chính trực.﴾ Al-Baiyinah: 5 (chương 98).

Và duy chỉ Allah mới xứng đáng được thờ phụng như Allah phán:

﴿قَالَ تَعَالَى: ﴿۞ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ﴾﴾ الحج: ٦٢

﴿Đúng thế, duy chỉ Allah mới xứng đáng được thờ phụng và đối với kẻ nào cầu xin ngoài Ngài thì sự cầu xin đó là điều vô vọng hão huyền.﴾ Al-Haj: 62 (chương 22).

Sự hành đạo này nhiệm vụ trọng đại nhất của một người Muslim đối với Allah, phải tôn thờ Allah trong mọi hoàn cảnh dù nghèo khó hay giàu sang, dù rãnh rỗi hay bận rộn, dù mạnh khỏe hay bệnh hoạn, dù ở nhà hay đi đường, vì vậy không hành lễ Solah ngoại trừ hành lễ vì Ngài, không cầu xin bất cứ ai chỉ cầu xin Ngài duy nhất, không cầu xin bất cứ thần linh nào che chở ngoại trừ cầu xin Ngài, không cất cổ động vật ngoại trừ là dùng nhân danh Ngài, không dùng bất cứ danh nghĩa ai thề nguyện mà chỉ dùng danh nghĩa Allah, không bao giờ bỏ thí với mục đích khoe khoan ngoại trừ một lòng vì Allah và tất cả mọi hành động khác chỉ một lòng làm vì Allah không màng đến lời tạ ơn hay khen ngợi của người đời miễn sao được Allah hài lòng là đủ, bởi sự hành đạo hướng về Allah duy nhất mới mang lại lợi ích hay hữu dụng cho người hành đạo như Allah đã phán:

﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾ الفاتحة: ٥

﴿Duy chỉ Ngài chúng tôi tôn thờ và cũng duy chỉ Ngài chúng tôi cầu xin sự giúp đỡ.﴾ Al-Fatihah: 5 (chương 1).

Allah phán ở chương khác:

﴿قَالَ تَعَالَى: ﴿۞ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ﴾﴾ الإسراء: ٢٣

﴿Và Thượng Đế của Người (Muhammad) đã quyết định rằng các người chỉ được phép thờ phụng Ngài duy nhất.﴾ Al-Isrô: 23 (chương 17).

Trong tôn giáo Islam tất cả mọi hành đạo tôn thờ phải dành riêng Allah không được phép cầu xin người chết, cũng không giết tế động vật cúng họ, cũng không cầu xin họ giúp đỡ chiến thắng kẻ thù hay ban cho

hết bệnh, cũng không cầu xin bất cứ vị Nabi hay tinh tú hay Thiên Thần hay ma quỷ hay bất cứ vật thể nào khác... bởi tất cả những điều này là dành riêng cho Allah chỉ có Ngài duy nhất mới có khả năng làm được. Đối với việc nào mà con người sống có khả năng giúp đỡ thì Islam cho phép nhờ cậy đến y như trong Qur'an Allah đã đề về câu chuyện của Rosul Musa:

قَالَ تَعَالَى: ﴿فَاسْتَعْنُهُ الَّذِي مِّنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِّنْ عَدُوِّهِ﴾ القصص: ١٥

«**Người đàn ông của phe (Musa) đã cầu cứu Ông tiếp tay chống lại kẻ thù.**» Al-Qosos: 15 (Chương 28).

Allah phán ở chương khác:

قَالَ تَعَالَى: ﴿فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ﴾ القصص: ٢١

«**Rosul Musa rời khỏi Ai Cập sợ hãi quan sát rất kỹ (tránh sự truy giết của Fir-aun).**» Al-Qosos: 15 (Chương 28).

Với những điều như thế và tương tự Islam cho phép.

Với câu kinh:

قَالَ تَعَالَى: ﴿فَاسْتَعْنُهُ الَّذِي مِّنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِّنْ عَدُوِّهِ﴾ القصص: ١٥

«**Người đàn ông của phe (Musa) đã cầu cứu Ông tiếp tay chống lại kẻ thù.**» Al-Qosos: 15 (Chương 28).

Tức người đàn ông Is-ro-il cầu cứu Musa tiếp tay đánh lại người đàn ông Al-Qibty nên Musa đã đứng ra giúp đỡ bởi lúc đó Musa có mặt và có khả năng giúp đỡ, tương tự thế nếu bạn nói: này anh! hãy đẩy hộ tôi chiếc xe trong khi người đàn ông có mặt và nghe được lời nói cầu giúp đỡ đó thì Islam cho phép, bởi đây không phải là sự hành đạo. Tương tự thế nếu nói: anh hãy cho tôi mượn khoảng tiền đi hoặc hãy tiếp tôi xây nhà trong khi họ là những người có mặt nghe thấy được người nói thì giáo lý Islam cho phép bởi những điều này không phải là sự hành đạo.

Đối với hành động tìm đến ngôi mộ hoặc người đã chết và nói: này ông A hãy giúp đỡ tôi, hãy ban cho tôi lành bệnh hoặc những lời lẽ khác tương tự thì đây gọi là Shirk lớn (tức người phạm tội này đã ra khỏi vành đai Islam, mọi sự hành đạo bị hủy bỏ và chết vẫn mang tội danh này là muôn đời ở hỏa ngục), tương tự cầu xin ma quỷ, Thiên Thần, các vị Nabi đã chết, mặt trời, mặt trăng, tinh tú trên trời cầu xin họ giúp đỡ chiến thắng kẻ thù, tất cả đều là Shirk lớn làm trái lệnh phán của Allah rằng:

﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾ الفاتحة: ٥

«**Duy chỉ Ngài chúng tôi tôn thờ và cũng duy chỉ Ngài chúng tôi cầu xin sự giúp đỡ.**» Al-Fatihah: 5 (chương 1). Câu kinh này mới gọi là Tâuhid (thuần nhất riêng Allah) kể cả Thiên Thần, các vị Rosul Nabi đều thuần phục Allah duy nhất thành tâm tôn thờ Ngài bởi Ngài là Đấng tối cao.

Đồng thời bạn phải luôn luôn cầu xin sự hướng dẫn từ Allah bởi nó là nhu cầu sống của bạn cho đến chết cho dù bạn là người kiến thức rộng nhất hay là người biết sợ Allah nhất cũng cần đến sự hướng dẫn, vì thế mà Allah đã dạy chúng ta đọc bài Al-Fatihah trong mỗi Rak-at Solah ít nhất mười bảy lần trong ngày đêm:

﴿أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ﴾ الفاتحة: ٦ - ٧

﴿Cầu xin Ngài hãy hướng dẫn bề tôi đến với con đường chính đạo \* Con đường của những người đã được Ngài ban ân sủng (con đường Islam)﴾ Al-Fatihah: 6 – 7 (chương 1).

Nabi Muhammad ﷺ là người có kiến thức uyên bác nhất, hoàn hảo nhất vậy mà Người còn cầu xin Allah trong mỗi lần hành lễ Solah của Người rằng:

((اللَّهُمَّ رَبَّ جِبْرِيَلْ، وَمِيكَائِيلَ، وَإِسْرَافِيَلْ، فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ، اهْدِنِي لِمَا اخْتَلَفَ فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِكَ، إِنَّكَ تَهْدِي مَنْ تَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ))

"Thưa Allah! Ngài là Chủ Nhân của Jibreel, Mee-kaa-eel và Isrofeel, Đấng đã tạo ra các tầng trời và trái đất, Đấng am tường mọi việc vô hình cũng như hữu hình, Ngài là Thẩm Phán phân xử những điều tranh cãi giữa các bầy tôi của Ngài. Cầu xin hãy hướng dẫn bề tôi làm đúng nhất trong điều bị tranh cãi bằng mệnh lệnh của Ngài. Quả thực, Ngài muốn hướng dẫn bất cứ ai tùy thích theo con đường chính đạo." Nabi ﷺ đã cầu xin Allah sự hướng dẫn trong khi Người là vị lãnh đạo của loài người đã được Allah ban cho toàn là điều tốt đẹp thì ngoài Nabi Muhammad ﷺ ra không một ai trong chúng ta lại không cần đến sự hướng dẫn đó vì thế mà Allah bảo chúng ta phải cầu xin:

﴿أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾﴾ الفاتحة: ٦

﴿Cầu xin Ngài hãy hướng dẫn bề tôi đến với con đường chính đạo﴾ Al-Fatihah: 6 (chương 1). Tức chỉ chúng tôi con đường nào là con đường chính đạo, con đường chân lý rồi hãy kiên định lòng chúng tôi luôn bám chặt lấy nó.

Con đường chính đạo chính là tôn giáo của Allah, là Thiên Kinh Qur'an, là Sunnah tức mọi điều được Qur'an của Allah và Sunnah của Nabi Muhammad ﷺ giảng dạy. Con đường chính đạo là Islam, là đức tin, là kính sợ, là sùng kính và là tôn giáo của Allah. Tất cả mọi người đều cần đến sự hướng dẫn đó và xin Ngài ban cho sự kiên định trên nó cho đến lìa đời. Con đường chính đạo là con đường được Allah ban rất nhiều bổng lộc cho những ai đi trên nó như Allah phán:

قَالَ تَعَالَى: ﴿وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ

وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا ﴿٦٩﴾ النساء: ٦٩

﴿Và ai tuân lệnh Allah và Rosul (Muhammad), họ sẽ cùng với những người được Allah ban cho ân sủng trong số các vị Nabi, những vị chân thật, những vị tử vì đạo và những vị hiền nhân. Họ là những vị thân tính tốt đẹp nhất.﴾ Al-Nisa: 69 (chương 4).

Sau lời cầu xin sự hướng dẫn Allah phán tiếp:

﴿غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٧٠﴾ الفاتحة: ٥ - ٧

﴿chứ không phải con đường của những kẻ làm Ngài phẫn nộ cũng không phải con đường của những kẻ làm đường lạc lối.﴾ Al-Fatihah: 5 – 7 (chương 1). Tức cầu xin Allah ban cho tránh khỏi con đường của những kẻ làm Ngài giận dữ và lầm lạc. Kẻ bị giận dữ là vì chúng đã biết được chân lý mà vẫn không làm theo họ chính là Do Thái giáo và những ai tương tự như chúng, còn kẻ lầm lạc là những người vô kiến thức chỉ hành đạo theo lý trí suy nghĩ của bản thân, họ là Thiên Chúa giáo và những ai tương tự họ. Cầu xin Allah ban cho chúng ta không giống nhóm này cũng không giống nhóm kia mà hãy hướng dẫn đến với con đường đã được Ngài ban cho đặc ân, ân sủng đó chính là con đường của các vị Rosul và những người theo họ trong số Ulama học giả Islam bởi họ biết được chân lý và làm theo những gì họ biết, đó mới chính là con đường chính đạo con đường chân lý. Cầu xin Allah ban cho bạn là người học hỏi được kiến thức đúng thật của Islam rồi là người mẫu mực làm theo những gì hiểu biết để đạt được con người ngoan đạo, đây mới là tính đạo đức vĩ đại nhất trong Islam, Allah phán ở chương đầu trong Qur'an rằng:

قَالَ تَعَالَى: ﴿ذَٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ

يُنْفِقُونَ ﴿٣﴾ وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمِمَّا أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾ أُولَئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن

رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾ البقرة: ٢ - ٥

﴿Đây chính là Thiên Kinh (Qur'an) không chứa đựng bất cứ gì làm phải nghi vấn, dùng để chỉ đạo cho những người biết kính sợ Allah \* Họ những người tin tưởng vào những điều huyền bí, hành lễ Solah, bố thí mọi điều được Allah chu cấp cho họ \* Đồng thời họ luôn tin tưởng vào những gì được mặc khải cho Người (Muhammad), cả những gì được mặc khải trước Người và họ một lòng khẳng định rằng ngày tận thế sẽ đến \* Họ là những người theo đúng sự dẫn dắt của Thượng Đế (Allah) của họ (đã ban xuống) và họ là những người sẽ thành đạt (quang vinh).﴾ Al-Baqoroh: 2 – 5 (chương 2).

Trong những đức tính đạo đức trong Islam là hành lễ Solah, tin tưởng điều huyền bí, tin tưởng vào Allah vào Rosul của Ngài, tin tưởng và khẳng định rằng ngày phán xét cuối cùng sẽ đến, tin tưởng vào tất cả vị Rosul của quá khứ và những gì được mặc khải cho họ, bố thí và rộng lượng như Allah đã phán rằng:

قَالَ تَعَالَى: ﴿لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ  
الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَءَاتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ  
وَالْمَسْكِينِ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَالْمُؤْتُونَ  
بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ  
الْمُتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾ البقرة: ١٧٧

«Nhân đức không phải là các người quay mặt về hướng đông hay hướng tây, mà nhân đức là việc ai tin tưởng nơi Allah, vào ngày phán xử cuối cùng, vào các Thiên Thần, vào các kinh sách (của Ngài), vào các Nabi (của Ngài), vì thương yêu Allah mà bố thí tài sản riêng cho bà con thân quyến, cho trẻ mồ côi, cho người nghèo, cho người lỡ đường, cho người ăn xin, cho nô lệ để chuộc thân, hành lễ Solah, xuất Zakat bắt buộc, luôn uy tín đúng hẹn, kiên trì chịu đựng khi gặp phải hoạn nạn khó khăn nghịch cảnh hay nghèo khó. Họ chính là những người chân thật và là những người biết kính sợ Allah.» Al-Baqoroh: 177 (chương 2), đây là những tính đạo đức được Allah khen ngợi bởi họ là những người chân thật và biết kính sợ Allah, là người Muslim bạn phải tập tành những đức tính này.

Tương tự, trong chương kinh Ali Imron Allah phán:

قَالَ تَعَالَى: ﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَأْكُلُوا الرِّبَا أَضْعَافًا مُّضَاعَفَةً وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ  
تُفْلِحُونَ ﴿١٣٠﴾ وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿١٣١﴾ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ  
﴿١٣٢﴾ وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ  
﴿١٣٣﴾ آل عمران: ١٣٠ - ١٣٣

«Hỡi những người có đức tin! Các người chớ có cho vay lấy lãi (chớ dụng chạm đến tiền lời), hãy kính sợ Allah may ra các người được chiến thắng \* Và hãy sợ lửa (của hỏa ngục) đã được chuẩn bị sẵn cho những kẻ Kafir (vô đức tin) \* Các người hãy tuân phục Allah và Rosul (Muhammad) để mong rằng cho các người được thương xót (cứu rỗi) \* Và hãy chạy đua thật nhanh đến với sự tha thứ từ Thượng Đế của các người và Thiên Đàng mà khoảng rộng bằng các tầng trời và trái đất gộp lại, được chuẩn bị sẵn cho những người ngay

**chính sợ Allah.** ﴿Ali Imron: 130 – 133 (chương 3), chẳng những thế Allah còn khen ngợi những ai có được đức tính đó ở câu kinh khác:

قَالَ تَعَالَى: ﴿الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالصَّرَّاءِ وَالْكَبِيرِ وَالصَّغِيرِ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ ۗ﴾

وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣٤﴾ ﴿آل عمران: ١٣٤﴾

﴿Họ là những người bỏ thì tài sản của bản thân trong lúc giàu có cũng như nghèo khổ, luôn kiên hãm được cơn thịnh nộ khi giận và luôn lượng thứ cho mọi người. Bởi Allah rất thương yêu người làm điều tốt.﴾ Ali Imron: 134 (chương 3). Đây là những đức tính của người biết kính sợ Allah.

Trong những tính đạo đức khác nữa, Allah phán:

قَالَ تَعَالَى: ﴿وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرِ اللَّهُ فَعَسَىٰ أَلَّا اللَّهُ وَكَمْ يُصِرُّوْنَ عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٣٥﴾ ﴿آل عمران: ١٣٥﴾

﴿Và họ là những người khi phạm phải tội lỗi hoặc làm bất công với bản thân thì họ liền nhớ đến Allah và cầu xin Ngài tha thứ tội lỗi đã phạm, và ai sẽ dung thứ tội lỗi (chấp nhận sự sám hối) nếu không phải là Allah và họ sẽ không bao giờ tái phạm những tội lỗi đã phạm lần nữa.﴾ Ali Imron: 135 (chương 3), tức những người phạm tội này họ không quay trở lại với tội lỗi đó lần nào khác nữa, ngược lại họ từ bỏ hết tất cả mọi điều đưa họ đến tội lỗi. Đây chính là đức tính đạo đức của người Muslim thật thụ nên họ sẽ được:

قَالَ تَعَالَى: ﴿أُولَٰئِكَ جَزَاؤُهُمْ مَغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَجَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۗ وَنِعْمَ أَجْرُ الْعَمِلِينَ ﴿١٣٦﴾ ﴿آل عمران: ١٣٦﴾

﴿Những người đó phần thưởng của họ là sự tha thứ từ Thượng Đế họ và những thiên đàng mà bên dưới có những dòng sông chảy, họ sống muôn đời trong đó. Ôi hồng phúc thay phần thưởng dành cho người tuân lệnh.﴾ Ali Imron: 136 (chương 3).

Là người có đức tin vào Allah dù nam nữ phải có được đức tính: luôn kính sợ Allah, là người ngoan đạo, bố thí dù giàu có hay khó khăn, thánh thoi hay khó nhọc cho dù chỉ một đồng bạc duy nhất như Nabi ﷺ nói:

قَالَ ﷺ: ((اتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ))

"Các người hãy sợ lửa hỏa ngục cho dù chỉ nhỏ bằng nửa trái chà là."

Ở chương kinh Al-Taubah Allah kể thêm đức tính của người đạo đức rằng:

قَالَ تَعَالَى: ﴿وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٧١﴾﴾ التوبة: ٧١

«Những người có đức tin nam và nữ họ là những người bảo hộ lẫn nhau, họ ra lệnh nhau thi hành điều thiện, điều ân phước và ngăn cản nhau làm điều tội lỗi, họ luôn hành lễ Solah, xuất Zakat bắt buộc, luôn tuân lệnh Allah và Rosul của Ngài. Đây là những người sẽ được Allah xót thương cứu rỗi. Quả thật, Allah là Đấng Hùng Mạnh Sáng Suốt.» Al-Taubah: 71 (chương 9). Đúng vậy bản tính của người có đức tin nam và nữ là họ luôn bảo hộ lẫn nhau, tức họ luôn thương yêu nhau, khuyên bảo nhau làm điều tốt, giúp đỡ nhau trên phương diện kính sợ Allah, không nói xấu nhau, không làm chứng giả dối cho nhau, không gây bất công với nhau, không ranh ghét nhau, không lừa dối nhau, không đoạt lấy hay xâm phạm tiền tài hay tài sản cũng như danh dự nhau dù bằng lời nói hay hành động.

Câu: ﴿يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ﴾

«họ ra lệnh nhau thi hành điều thiện, điều ân phước và ngăn cản nhau làm điều tội lỗi» người có đức tin thật sự chỉ khuyên bảo, trợ giúp nhau làm điều thiện, điều ân phước và cấm cản nhau làm điều tội lỗi sàm bậy bằng cách rất tế nhị và bằng kiến thức Islam như Allah phán:

قَالَ تَعَالَى: ﴿قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ﴾ يوسف: ١٠٨

«Hãy bảo hộ (Muhammad): đây là đường lối của Ta, hãy kêu gọi mọi người đến với Allah bằng kiến thức Islam.» Yusuf : 108 (chương 12). Tức họ khuyên bảo nhau và ngăn cản nhau bằng kiến thức Islam.

**Điều thiện, điều ân phước** là tất cả mọi điều được Allah và Rosul của Ngài ra lệnh còn điều tội lỗi là mọi điều bị Allah và Rosul của Ngài cấm cản hay răn đe. Như thế đó những người có đức tin nam và nữ khi họ nhìn thấy nhau lơ là việc hành đạo thì họ lại ra lệnh nhau, khuyên bảo nhau làm việc thiện, khi nhìn thấy ai trong họ không thường xuyên đến hành lễ Solah tập thể ở Masjid thì bảo nhau: anh hãy kính sợ Allah mà bám lấy tập thể, hành lễ tập thể tại Masjid, đây là điều bắt buộc anh, chớ làm hành động của kẻ đạo đức giả, tương tự thế khi thấy ai trong họ cho vay lầy lải hoặc khi nhìn thấy ai trong họ ngồi cùng với người xấu thì nhắc nhở họ, khuyên bảo họ bởi Nabi ﷺ đã nói:

((قَالَ الْمُؤْمِنُ مِرَاءَهُ أَخِيهِ))

"Người có đức tin là tấm gương soi của người anh em Muslim khác."

Đây chính là tính cách đạo đức của người có đức tin, đức tính của người mời gọi mọi người trở về với Allah, khuyên bảo mọi người vì

Allah, ra lệnh nhau làm điều thiện và ngăn cản nhau làm điều tội lỗi bằng lời nói lịch thiệp văn hóa không tranh cãi mắng chửi như Allah đã phán trong Qur'an:

قَالَ تَعَالَى: ﴿فِيمَا رَحِمَهُ مِنَ اللَّهِ لَئِن لَّمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ عَلِيمًا﴾  
عمران: ١٥٩

Do vậy, với lòng khoan dung độ lượng của Allah thì Người (hỡi Muhammad) nên đối xử hiền hòa với mọi người. Còn nếu như Người khất khe cứng rắn với họ thì họ sẽ bỏ Người đi nơi khác.﴾ Ali Imron: 159 (chương 3). Allah phán ở chương khác về việc mời gọi Kafir vào Islam:

قَالَ تَعَالَى: ﴿وَلَا تُجَادِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ﴾ العنكبوت: ٤٦

Và các người (những người Muslim) chớ có tranh cãi với dân Kinh Sách (Do Thái giáo và Thiên Chúa giáo) ngoại trừ bằng những lời lẽ tế nhị văn hóa.﴾ Al-Ankabut: 46 (chương 29), Allah phán ở chương khác:

قَالَ تَعَالَى: ﴿ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَدِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ﴾  
النحل: ١٢٥

(Hỡi Muhammad) hãy mời gọi mọi người đến với con đường (Islam) của Thượng Đế Người bằng sự sáng suốt, bằng lời khuyên nhã nhặn và bằng lời tranh cãi lịch sự văn hóa.﴾ Al-Nahl: 125 (chương 16).

Người Muslim có đức tin tư cách của họ là thế, họ chỉ cư xử thật nhã nhặn lịch thiệp, chỉ tranh cãi bằng lời lẽ và thái độ lịch sự tế nhị với mọi người, Nabi ﷺ đã từng nói:

قَالَ ﷺ: ((إِنَّ اللَّهَ يُعْطِي عَلَى الرَّفْقِ مَا لَا يُعْطَى عَلَى الْعُنْفِ)) رواه مسلم.

"Chắc chắn Allah sẽ ban cho sự tế nhị, nhã nhặn (nhiều điều tốt đẹp) mà không ban cho điều thô bạo." Hadith do Muslim ghi lại.

Nabi ﷺ nói ở Hadith khác:

قَالَ ﷺ: ((إِنَّ الرَّفْقَ لَا يَكُونُ فِي شَيْءٍ إِلَّا زَانَهُ، وَلَا يُنْزَعُ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا شَانَهُ))

"Một khi sự tế nhị nhã nhặn nằm trong vấn đề nào thì nó sẽ trở thành trang hoàng lộng lẫy hơn còn nếu như nó bị thiếu đi trong vấn đề nào đó thì vấn đề sẽ trở thành xấu xa khó xem."

Nabi ﷺ nói ở Hadith khác:

قَالَ ﷺ: ((مَنْ يُحْرَمِ الرَّفْقَ يُحْرَمِ الْخَيْرَ كُلَّهُ))



"Ai bị cấm hưởng điều tể nhị nhĩ nhận thì đã bị cấm hưởng hết mọi điều điều tốt đẹp."

Do vậy, bạn phải kiên nhẫn, phải chịu đựng, phải tể nhị lịch thiệp trong mệnh lệnh sai khiến, cấm cản và mời gọi mọi người, đó cũng là tính cách của những người có niềm tin và thánh chiến vì Allah như được phán ở phần cuối trong chương Al-Taubah:

قَالَ تَعَالَى: ﴿إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِآتٍ لَهُمُ الْجَنَّةِ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعَدًّا عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا ببيعكمم الذي بايعتم به، وذلك هو الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١١١﴾ التوبة: ١١١

«Quả thật, Allah đã mua sinh mạng của những người có đức tin và tài sản của họ bằng thiên đàng. Bởi họ đã anh dũng chiến đấu trên chính nghĩa của Allah, họ đã giết địch và bị giết, lời hứa đó của Allah đã giao ước trong Kinh Tâu-roh (Kinh Cựu Ước), Kinh Injeel (Kinh Tân Ước) cả Thiên Kinh Qur'an và ai sẽ giữ trọn lời hứa uy tín như Allah. Thế nên các người hãy mừng vui đi về cuộc đời đó, đó chính là sự thành công chiến thắng mỹ mãn.» Al-Taubah: 111 (chương 9).

Họ là những người luôn:

قَالَ تَعَالَى: ﴿التَّائِبُونَ الْعَابِدُونَ الْحَامِدُونَ السَّائِحُونَ الرَّاكِعُونَ السَّاجِدُونَ الْأَمْرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ اللَّهِ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٢﴾ التوبة: ١١٢

«Những người sám hối (về tội lỗi đã phạm), những người tôn thờ Allah, những người luôn miệng tạ ơn Allah, những người đi đây đó (nhưng vẫn thờ phụng Ngài), những người Rukúa, những người cúi lạy, những người ra lệnh làm điều tốt, những người ngăn cản làm điều tội lỗi và những người luôn tôn trọng giới luật của Allah thì hãy báo tin mừng cho những người có đức tin đó.» Al-Taubah: 112 (chương 9).

Rồi Allah phán ở chương Yunus như sau:

قَالَ تَعَالَى: ﴿أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾ يونس: ٦٢ - ٦٣

«Chẳng phải rằng Waly của Allah là những người không gặp phải sợ hãi cũng như buồn tẻ hay sao ? \* Họ là những người tin tưởng vào

**Allah và luôn biết kính sợ Ngài.** ﴿ Yunus: 62 - 63 (chương 10). Nếu chúng ta muốn được trở thành Waly của Allah thì phải có được niềm tin vững chãi vào Allah và Rosul của Ngài, tin tưởng hết mọi điều được Allah và Rosul của Ngài thông báo không nghi ngờ, luôn kính sợ Allah tức phải thi hành mọi mệnh lệnh và tránh xa mọi điều bị cấm thì y sẽ là Waly của Allah sẽ không bị sợ hãi và buồn tẻ như Allah đã phán:

قَالَ تَعَالَى: ﴿ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾ ﴾ يونس: ٦٢ - ٦٣

﴿ **Họ là những người tin tưởng vào Allah và luôn biết kính sợ Ngài.** ﴾ Yunus: 63 (chương 10), và ý nghĩa của câu Kinh là họ tin tưởng bằng con tim rằng chỉ có Allah duy nhất mới xứng đáng thờ phụng, để chứng minh cho sự tin tưởng đó là họ nói lên lời tuyên thệ và hành đạo vì Allah duy nhất, họ không tổ hợp hay đồng đẳng với Ngài, họ biết được rằng Allah ra lệnh họ dâng lễ Solah cùng tập thể thì họ làm theo, họ biết được xuất Zakat là nhiệm vụ thì họ xuất liền, họ biết được nhịn chay là đức tính của người có đức tin thì họ nhịn chay liền tháng Romadon, họ biết được Haj là nhiệm vụ thì họ thi hành theo mệnh lệnh Allah, họ biết được phải thánh chiến vì Allah thì thánh chiến khi phải lúc. Tương tự thế họ biết được các giới cấm thì họ không bao giờ phạm, luôn răn đe nhau về chúng như: Zina (quan hệ tình dục trước hôn nhân), bắt hiều cha mẹ, uống chất gây say, cho vay lấy lãi, chiếm đoạt tài sản trẻ mồ côi và nhiều điều cấm khác. Họ biết rõ như thế nên luôn tránh xa, luôn qui phục Allah, luôn tôn sùng kính sợ Ngài và kỳ vọng vào phần thưởng nơi Ngài. Đây chính là đức tin của người Muslim dù nam hay nữ.

Allah phán ở chương Al-Muminun:

قَالَ تَعَالَى: ﴿ قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ﴿٢﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ ﴿٤﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٥﴾ إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٦﴾ فَمَنْ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿٧﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْتِنَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ﴿٨﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١﴾ ﴾ المؤمنون: ١ - ١١

﴿ **Quả thật, những người có niềm tin chắc chắn sẽ thành đạt \* Họ là những người dâng lễ Solah một cách sùng kính \* Họ luôn tránh xa mọi chuyện tầm phào vô bổ \* Họ luôn tích cực xuất Zakat bắt \* Họ là những người luôn bảo vệ sự đoan trang và tiết hạnh \* Ngoại trừ đối với vợ hoặc với những người nô lệ nữ nằm trong tay họ thì họ không bị khiển trách (về việc đó) \* Nhưng nếu ai tìm cách vượt quá mức giới hạn thì là những kẻ phạm tội \* Họ là những người luôn thực hiện đúng lời ủy thác và lời hứa \* Và họ là những người cần thận giữ** ﴾

gìn việc dâng lễ Solah \* Họ thật sự là nhóm người hưởng được thừa kế \* Thừa kế thiên đàng hạnh phúc, nơi mà họ sẽ vào đó sống đời đời.﴾ Al-Muminun: 1 – 11. Những đức tính này sẽ tìm thấy trong bản chất của người Muslim có đức tin thật thụ dù ở hoàn cảnh hay thời đại nào hay nơi nào họ cũng một mực như thế, Allah kể ra như thế muốn con người thấy đó mà học hỏi bắt chước làm theo.

Ý nghĩa của câu: ﴿قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾﴾ tức những người Muslim có đức tin chắc chắn sẽ chiến thắng, họ chiếm được mọi điều tốt đẹp và bản chất của họ ra sao thì Allah kể: ﴿الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ﴿٢﴾﴾ họ là những người luôn tôn sùng kính cẩn trong hành lễ Solah. Là người Muslim khi bước vào hành lễ Solah bạn phải thật bình thản, kính cẩn bởi bạn đang đứng trước Allah hãy đối diện với Ngài bằng cả con tim và thể xác để được Allah ban cho bạn một phần thưởng trọng hậu đầy đủ, tuyệt đối không được phân tâm suy nghĩ băng quơ, du lịch nơi đây nơi đó, có thể bạn mới là người thành đạt. Allah kể tiếp về đức tính khác của họ:

﴿وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾﴾ tức họ tránh xa mọi điều hư vô, không lợi ích, tránh xa sự đồng đảng và tội lỗi. Allah phán tiếp:

﴿وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ ﴿٤﴾﴾ tức họ xuất những gì bắt buộc về bản thân cũng như tài sản của họ, về bản thân họ xuất ra lo việc thuần phục Allah còn tài sản thì họ xuất ra phần bắt buộc cho người nghèo. Allah phán tiếp:

﴿وَالَّذِينَ هُمْ لِأُزْوَاجِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٥﴾ إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ

﴿مَلُومِينَ ﴿٦﴾﴾

Người có đức tin nam phải bảo vệ bản thân không vi phạm Zina tức không quan hệ tình dục trước hôn nhân ngoại trừ với vợ (hợp pháp giáo lý Islam) và nô lệ nữ trong quyền sở hữu của y, tương tự thế người đức tin nữ phải giữ mình, giữ gìn sự đoan trang tiết hạnh không quan hệ tình dục ngoại trừ với chồng (hợp pháp giáo lý Islam) hoặc với chủ sở hữu (tức cô là nô lệ). Người Muslim có đức tin không được Zina, không quan hệ đồng tính, không thủ dâm, không quan hệ với vợ bằng đường hậu môn hoặc trong chu kỳ kinh nguyệt và thời gian kiêng cử sau sanh nở mà chỉ quan hệ trong những thời gian Allah cho phép.

Allah phán tiếp: ﴿وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْتِنَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ﴿٨﴾﴾ trong những đức tính của người có đức tin là họ luôn thi hành A-maa-nah (uy tín đúng hẹn, không lừa gạt gian dối) làm theo mệnh lệnh câu kinh này, ngoài ra Allah còn phán ở chương khác:

﴿قَالَ تَعَالَى: ﴿٥٨﴾ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا ﴿النساء: ٥٨﴾﴾

﴿Quả thật, Allah đã ra lệnh cho các người phải giao A-maa-nah về lại cho chủ nhân của nó.﴾ Al-Nisa: 58 (chương 4).

Allah phán ở chương khác:

﴿قَالَ تَعَالَى: ﴿يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَخُونُوا أَمْنَتِكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٧﴾﴾ الأنفال: ٢٧

﴿Hỡi những người có đức tin! Các người chớ phản bội Allah, phản bội Rosul của Ngài và cũng chớ làm mất đi A-maa-nah trong lúc các người luôn biết rõ.﴾ Al-Anfaal: 27 (chương 8). Bắt buộc người có đức tin phải A-maa-nah bởi Allah rất xem trọng vấn đề này, Allah phán:

﴿قَالَ تَعَالَى: ﴿إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ﴿٧٢﴾﴾ الأحزاب: ٧٢

﴿TA (Allah) đã trưng bày A-maa-nah với các tầng trời, đất và núi non rằng chúng phải thi hành A-maa-nah (thì sẽ được ban thưởng và sẽ bị phạt nếu thất hứa) thì chúng không dám đảm nhận còn con người (thủy tổ Adam) thì dám đảm nhận nhiệm vụ đó nhưng y lại làm trong sự bất công vô kiến thức.﴾ Al-Ahzaab: 72 (chương 33).

A-maa-nah là vấn đề rất trọng đại và gồm hai loại: A-maa-nah với Allah và A-maa-nah với mọi người. Người Muslim phải thi hành A-maa-nah với Allah tức phải hành lễ Solah, nhịn chay và nhiều nhiệm vụ khác do Allah qui định còn A-maa-nah với mọi người là phải uy tín, đúng hẹn, không lừa gạt, trả lại những gì thuộc về chủ nhân của nó, người Muslim phải thi hành hai A-maa-nah này bằng mọi khả năng có thể, bằng cả tâm lòng.

Allah phán ở chương Al-Ma-a'-rij:

﴿قَالَ تَعَالَى: ﴿وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَتِهِمْ قَائِمُونَ ﴿٣٣﴾﴾ المعارج: ٣٣

﴿Họ là những người chỉ làm nhân chứng bằng sự thật đã biết.﴾ Al-Ma-a'-rij: 33 (chương 70), tức họ không thêm cũng không bớt cũng không dấu che những điều đã biết, họ chỉ làm nhân chứng theo những gì Allah ra lệnh và hướng dẫn, Allah phán:

﴿قَالَ تَعَالَى: ﴿وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ ۗ وَمَنْ يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ ءِثْمٌ قَلْبُهُ ۗ﴾ البقرة: ٢٨٣

﴿Và chớ có dấu che bằng chứng (đã giao kết). Bởi lẽ, ai dấu che sự thật thì lòng y đã vương phải tội lỗi.﴾ Al-Baqoroh: 283 (chương 2).

Trong Islam việc làm nhân chứng giả là đại trọng tội, là người Muslim có niềm tin dù nam hay nữ chỉ được làm chứng bằng sự thật, chỉ nói lên điều gì đã nghe đã thấy không thêm không bớt không dấu che sự thật. Sau đó Allah miêu tả tiếp về đức tính của người có đức tin là:

﴿ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴾ ﴿١﴾ là họ luôn bảo vệ việc hành lễ Solah trong giờ qui định của nó dù nam hay nữ, đối với nam thì họ hành lễ Solah cùng tập thể ở Masjid còn nữ thì hành lễ tại nhà đúng giờ giấc. Những ai làm theo những đức tính được miêu tả phân tích như trên đây thì họ sẽ được Allah ban một nơi ở tuyệt vời vĩnh cửu như đã hứa:

﴿ أُولَئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ﴾ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١﴾

﴿Họ thật sự là nhóm người hưởng được thừa kế \* Thừa kế thiên đàng hạnh phúc, nơi mà họ sẽ vào đó sống đời đời.﴾ Allah phán ở chương Al-Hujurot rằng:

قَالَ تَعَالَى: ﴿ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ

وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴾ ﴿١٥﴾ الحجرات: ١٥

﴿Những người tin tưởng thật thụ là những ai tin tưởng vào Allah và Rosul của Ngài mà trong lòng không một chút lưỡng lự đắn đo, họ thánh chiến vì chính nghĩa của Allah bằng chính tài sản và tính mạng của mình. Đó mới chính là những người nói thật.﴾ Al-Hujurot: 15 (chương 49).

Trong những đức tính đạo đức khác của người Muslim có đức tin dù nam hay nữ là phải thật thà trong lời nói lẫn hành động, lòng khẳng định tuyệt đối, luôn đặt niềm tin vào Allah và Rosul của Ngài về những gì được Allah và Rosul thông báo, thánh chiến bảo vệ chính nghĩa của Allah bằng chính tài sản và sinh mạng của mình, Allah phán ở chương Al-Ahzaab rằng:

قَالَ تَعَالَى: ﴿ إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ

وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ

وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّامِتِينَ وَالصَّامِتَاتِ وَالْحَافِظِينَ وَالْحَافِظَاتِ

وَالذَّكِرِينَ اللَّهُ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴾ ﴿٣٥﴾

الأحزاب: ٣٥

﴿Quả thật, những người Muslim nam và nữ, những người có đức tin nam và nữ, những người ngoan đạo nam và nữ, những người bố thí nam và nữ, những người kiên nhẫn nam và nữ, những người kính sợ (Allah) nam và nữ, những người chân thật nam và nữ, những người nhịn chay nam và nữ, những người giữ mình trong sạch (tránh khỏi tội quan hệ trước hôn nhân) nam và nữ, và những người tụng niệm Allah nam và nữ, tất cả họ đã được Allah tha thứ tội và chuẩn bị cho họ phần thưởng vĩ đại.﴾ Al-Ahzaab: 35 (chương 33).

Trong câu kinh chứa mười đức tính tốt đẹp của người Muslim có đức tin, Allah kể ra ý muốn giáo dục khuyến khích mọi người khác làm theo dù là nam hay nữ, Allah phán: ﴿إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ﴾ quả thật những người Muslim nam và nữ họ là những người gia nhập vào tôn giáo Islam chỉ tôn thờ Allah duy nhất, thi hành theo giáo lý của Ngài và tin tưởng mọi điều được ban hành trong nó.

﴿وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ﴾ là những người có đức tin nam và nữ họ luôn sùng kính Allah cả bên trong lẫn bên ngoài không giống như những kẻ đạo đức giả.

﴿وَالْقَانِئِينَ وَالْقَانِتَاتِ﴾ là những người ngoan đạo nam và nữ chuyên hành đạo vì Allah thật thành tâm tin tưởng.

﴿وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ﴾ là những người nam và nữ luôn kiên nhẫn trong việc phục tùng Allah, kiềm chế bản thân không phạm tội, kiên nhẫn khi gặp phải hoạn nạn, ai kiên nhẫn được như thế này thì tôn giáo của y mới hoàn hảo.

﴿وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ﴾ là những người nam và nữ chuyên tâm hành đạo tôn thờ Allah, họ hành lễ Solah thật bình thản, khiêm tốn trong mọi hành động, không tỏ vẻ cao ngạo với bất cứ ai họ làm theo lời dạy của câu kinh này và Hadith Soheeh của Nabi ﷺ:

قَالَ ﷺ: ((إِنَّ اللَّهَ أَوْحَى إِلَيَّ أَنْ تَوَاضَعُوا حَتَّى لَا يَبْغِيَ أَحَدٌ عَلَى أَحَدٍ وَلَا يَفْخَرَ أَحَدٌ عَلَى أَحَدٍ)) رواه مسلم.

**"Quả thật, Allah đã mặc khải với Ta rằng: hãy khiêm tốn trước mọi người để không còn ai tự cao, cao ngạo, xem thường bất cứ ai khác."**  
Hadith do Muslim ghi lại.

﴿وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ﴾ là những người nam và nữ rất năng nổ bố thí những gì họ có từ thể lực, tiền tài, tài sản và trí tuệ với khả năng có thể.

﴿وَالصَّيِّمِينَ وَالصَّيِّمَاتِ﴾ là những người nam và nữ nhịn chay tháng Romadon một trong những nền tảng của Islam và là đức tính tốt của người có đức tin.

﴿وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ﴾ là những người nam và nữ biết bảo vệ bản thân không Zina (quan hệ tình dục tiền hôn nhân) và tất cả mọi điều bị Allah cấm.

﴿وَالذَّكِرَاتُ وَالذَّكِرَاتُ﴾ là những người nam và nữ luôn miệng tụng niệm tán dương Allah.

Hỡi anh chị em Muslim hãy, hỡi cộng đồng Islam chúng ta phải làm theo những đức tính đạo đức cao cả này, bởi những đức tính này đã được Allah khen ngợi và hứa hẹn sẽ tha thứ tội lỗi và ban phần thưởng rất trọng hậu như Allah đã phán trong chương Al-Zaa-ri-yaat:

﴿قَالَ تَعَالَى: ﴿إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٥﴾ ءَاخِذِينَ مَا ءَأَنَّهُمْ رَبُّهُمْ ءِئْتَهُمْ ءَانَهُمْ كَأَنُومًا قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ ﴿١٦﴾﴾

﴿كَأَنُومًا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَبِالْأَسْعَادِ هُمْ يَسْتَعْفِرُونَ ﴿١٨﴾ وَفِي ءَأْمَولِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿١٩﴾﴾

﴿الذاريات: ١٥ - ١٩﴾

﴿**Chắc chắn rằng những người biết kính sợ (Allah) sẽ được ở trong thiên đàng có các dòng sông chảy \* Họ sẽ hưởng được mọi điều được Allah ban thưởng cho họ, bởi trước kia (trên trần gian) họ là những người đức hạnh \* Họ là những người thường hay ít ngủ vào ban đêm (là do hành lễ Solah) \* Và thường cầu xin (Allah) tha thứ trước rạng đông \* Họ chi dùng tài sản của họ bố thí cho người nghèo, người thiếu thốn, người ăn xin.**﴾ Al-Zaa-ri-yaat: 15 – 18 (chương 51). Câu kinh miêu tả đức tính của người có đức tin là hành lễ Solah trong đêm lúc mọi người ngủ say, cầu xin Allah tha thứ tội lỗi lúc rạng đông và chi dùng tài sản bố thí cho người ăn xin, người nghèo, người túng thiếu.

Allah phán ở chương Al-Hadeed rằng:

﴿قَالَ تَعَالَى: ﴿ءَامِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ءِءَانْفِقُوا مِمَّا جَعَلَكُمْ مُسْتَحْلِفِينَ فِيهِ ءَالَّذِينَ ءَامَنُوا مِنكُمْ وَأَنفَقُوا هُمُ ﴿٧﴾﴾

﴿الحديد: ٧﴾

﴿**Các người hãy tin tưởng nơi Allah và Rosul của Ngài, hãy chi dùng tài sản mà các người đã được (Allah ban cho vào đường chính nghĩa của Ngài). Đối với ai trong các người tin tưởng và chi dùng (tài sản cho chính nghĩa của Allah) thì họ sẽ được phần thưởng rất lớn.**﴾ Al-Hadeed: 7 (chương 57), những đức tính khác của người có đức tin là bố thí những gì họ sở hữu với khả năng có thể thì họ sẽ được phần thưởng rất to.

Allah phán ở chương Al-Mulk rằng:

﴿قَالَ تَعَالَى: ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ ءِءَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿١٢﴾﴾ الملك: ١٢﴾

﴿**Chắc chắn những ai sùng kính Thượng Đế họ bởi những điều huyền bí thì họ sẽ được sự tha thứ và ban thưởng phần thưởng to lớn.**﴾ Al-Mulk: 12 (chương 67). Việc sùng kính Allah là vấn đề rất trọng đại và có kết cuộc rất mỹ mãn, Nabi ﷺ nói:

﴿قَالَ ﷺ: ((أَمَّا وَاللَّهِ إِنِّي لَأَخْشَاكُمُ لِلَّهِ وَأَتَّقَاكُمُ لَهُ)) رواه البخاري.

"Ta thờ bởi Allah chứng giám rằng Ta sùng kính và sợ hãi Allah nhất trong các người." Hadith do Al-Bukhory ghi lại, chúng ta phải bắt chước theo Nabi ﷺ của chúng ta phải luôn kính sợ Allah, sùng kính Ngài nhưng phải có hi vọng nơi Ngài, luôn nghĩ tốt về Ngài trong mọi hoàn cảnh có thể mới là người có đức tin hoàn hảo, thi hành mọi điều do Allah qui định và từ bỏ mọi điều bị Ngài cấm.

Đúng vậy trong những đức tính cao cả giúp ích được cho con người đó là niềm tin vào Allah duy nhất, luôn sợ hãi và sùng kính Ngài, kỳ vọng trong mong nơi Allah, thi hành tốt mệnh lệnh đã được giao phó và từ bỏ tất mọi tội lỗi cũng như điều bị Allah và Rosul của Ngài cấm. Có thể con người mới sống được hạnh phúc ở trần gian và ngày sau.

Sở dĩ trước kia Islam được hùng mạnh là bởi các tiên nhân đã làm theo tất cả mọi đức tính đạo đức mà Islam truyền dạy từ bên trong lẫn bên ngoài nên họ mới được Allah ban cho họ sự hùng mạnh và phát triển thịnh vượng như thế mặc dù số lượng họ rất ít. Hãy nhìn về lịch sử các thế hệ trước chúng ta họ đã mở được rất nhiều nơi, chiến thắng được biết bao là thế lực mạnh, bởi Allah đã hứa sẽ ban chiến thắng cho ai thi hành theo thiên lệnh của Ngài:

قَالَ تَعَالَى: ﴿وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَن يَنْصُرُهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٤٠﴾ الَّذِينَ إِذْ مَكَتَهُمْ فِي الْأَرْضِ أَحْمَقُوا الصَّلَاةَ وَعَاتَوْا الرَّكُوعَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٤١﴾﴾

الْحَجَّ: ٤٠ - ٤١

«Và chắc chắn Allah sẽ trợ giúp những ai giúp đỡ (tôn giáo) của Ngài. Quả thật, Allah là Đấng Hùng Mạnh, Đấng Toàn Năng \* Họ là những người được TA định cư trên mảnh đất (của TA) rồi họ hành lễ Solah, xuất Zakat bắt buộc, ra lệnh làm điều thiện điều nhân đức và cấm cản mọi điều xấu xa tội lỗi, và cuối cùng chính Allah là Đấng định đoạt mọi việc.» Al-Haj: 40 – 41 (chương 22).

Allah phán ở chương khác:

قَالَ تَعَالَى: ﴿يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن نَّصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ ﴿٧﴾﴾ مُحَمَّد: ٧

«Hỡi những người có đức tin! Nếu các người giúp chính nghĩa của Allah (tức tôn giáo Islam) thì chắc chắn Allah sẽ giúp các người lại và ban cho đôi chân các người vững chắc (như bàn thạch không hề lay động.)» Muhammad: 7 (chương 47). Với lời hứa chắc chắn này thế hệ tiền bối trước đã chiếm được gần như toàn cầu trong đó có người Do Thái giáo, Thiên Chúa giáo, Đạo Thờ Lửa phải đóng thuế thân cho Islam còn những người Kafir khác thì công nạp của cải trong đó có cả hoàng đế Trung Quốc và có vô số người khác đã gia nhập tôn giáo Islam cũng bởi họ thấy được đức tính tốt đẹp của Islam mà những người thời đó ai cũng làm theo từ người thường dân đến quý tộc, người có chức quyền đặt biệt



là những Ulama học giả Islam, nên Islam đã lan rộng đến nơi xa nhất của hướng đông và hướng tây. Tất cả mọi việc như được Nabi ﷺ báo trước ở Hadith do ông Thâubaan kể lại được ghi chép trong quyển Soheeh Muslim.

Đến khi người Muslim tự thay đổi bản thân mình không làm theo những gì được Allah dạy bảo, không bám theo Thiên Kinh Qur'an và Sunnah thì họ đã bị Allah thay đổi thực trạng của họ, vương quyền của họ bị nhóm Thiên Chúa giáo chiếm lấy và gặp phải biết bao là nạn tai, chia cắt trong nội bộ. Nếu thế giới Islam người giàu, người nghèo, người có chức quyền, thường dân biết quay lại bám chặt Qur'an và Sunnah tức làm theo mọi điều trong Qur'an và Sunnah dạy bảo và luôn tránh xa mọi điều bị Qur'an và Sunnah cấm đoán trong mọi hoàn cảnh sống ở nhà cũng như đi đường, lúc giàu có cũng như nghèo khổ, lúc nhàn nhã cũng như khó khăn giống như người xưa đã làm thì họ sẽ được Allah ban cho họ lấy lại những gì đã mất.

Lời khuyên của tôi (tác giả) gửi đến tất cả những ai đọc hoặc nghe những lời lẽ này cũng như ai được kể phải biết kính sợ và sùng kính Allah dù ở bất cứ nơi nào, phải bám chặt lấy đức tính đạo đức Islam như Allah đã ra lệnh và khen ngợi trong Qur'an và trong Sunnah của Rosul Muhammad ﷺ, đối với ai đã làm theo thì hãy khuyên bảo đồng viên người khác làm theo dù y đang ở đâu, phải luôn tránh xa mọi đức tính xấu làm mất niềm tin Islam đã bị Allah và Nabi ﷺ chê bai khuyên cáo và đây cũng là ý nghĩa của câu kinh sau:

قَالَ تَعَالَى: ﴿وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ

الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ﴾ التوبة: ٧١

«**Những người có đức tin nam và nữ họ là những người bảo hộ lẫn nhau, họ ra lệnh nhau thì hành điều thiện, điều ân phúc và ngăn cản nhau làm điều tội lỗi, họ luôn hành lễ Solah, xuất Zakat bắt buộc, luôn tuân lệnh Allah và Rosul của Ngài.**» Al-Tâubah: 71 (chương 9), câu kinh này hàm chứa tất cả mọi đức tính đạo đức tốt đẹp của Islam và rồi ở cuối câu kinh Allah phán:

قَالَ تَعَالَى: ﴿أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾ التوبة: ٧١

«**Đây là những người sẽ được Allah xót thương cứu rỗi. Quả thật, Allah là Đấng Hùng Mạnh Sáng Suốt.**» Al-Tâubah: 71 (chương 9).

Lòng thương xót của Allah là Ngài đã ban cho người Muslim chiến thắng và ưu thế hơn kẻ thù, lòng thương xót của Allah là bảo vệ tránh khỏi mọi mưu kế của kẻ thù, lòng thương xót của Allah là ban cho họ được những đức tính tốt đẹp Islam, lòng thương xót của Allah là ban cho họ biết bao là bổng lộc, ban cho mưa từ trời xuống để cho mọc lên biết bao là lương thực cây trái, đáp ứng mọi nhu cầu cần thiết cho họ, lòng

thương xót của Allah là cho họ vào thiên đàng vĩnh cửu để hưởng thụ mãi mãi và cứu thoát họ ra khỏi hỏa ngục như Allah đã phán sau câu kinh trên:

قَالَ تَعَالَى: ﴿وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسْكَنٍ طَيِّبَةٍ فِي جَنَّاتٍ عِدْنٍ وَّرِضْوَانٍ مِّنْ اللَّهِ أَكْبَرُ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ﴾  
التوبة: ٧٢

«Allah đã hứa hẹn dành cho những người có đức tin nam và nữ những vườn thiên đàng mà bên dưới có các dòng sông chảy, họ muôn đời ở trong đó với những căn nhà lộng lẫy nơi thiên đàng và phần thưởng vĩ đại nhất đó là sự hài lòng của Allah về họ. Đó chính là sự thành công vĩ đại về vang.» Al-Tâubah: 72 (chương 9), đây là phần thưởng dành cho ngày sau. Thế đó người có đức tin vào Allah, vào Rosul và thi hành mọi mệnh lệnh do Allah và Rosul sai bảo, từ bỏ mọi điều bị Allah cấm đoán thì sẽ được thương xót, được ban cho sự chiến thắng, ban cho sự thành công và vững chãi còn ở ngày sau thì sẽ được cho vào thiên đàng và thoát khỏi hỏa ngục.

Câu xin Allah Đấng sở hữu các tên gọi đẹp đẽ hãy ban cho chúng tôi toàn thể cộng đồng Muslim sự thành công, luôn bám làm theo những đức tính đạo đức Islam mà Ngài đã khen ngợi, đã ra lệnh và hứa sẽ ban thưởng rất trọng hậu, xin hãy che chở cho toàn thể chúng tôi tránh được mọi đức tính xấu xa, xin hãy ban sự thành công và địa vị cao cả cho tôn giáo, xin hãy chấn chỉnh cấp lãnh đạo Muslim và toàn thể quần chúng Muslim trên toàn thế giới, xin hãy ban cho cộng đồng Islam được đoàn kết lại thành một chỉ làm theo những gì Allah và Rosul chỉ dạy, luôn tránh xa mọi điều bị cấm đoán vào rặng đe. Quả thật Ngài là Đấng thấu hiểu mọi điều.

Câu xin Allah ban bình an và phúc lành cho vị Nabi Muhammad, cùng gia quyến, tất cả bằng hữu và toàn thể những ai noi theo họ trên mặt tốt đẹp.

\*\*\*\*\*

# Các Câu Hỏi Liên Quan Đến Buổi Thuyết Giảng Với Chủ Đề Đạo Đức Islam<sup>(1)</sup>

## Câu hỏi số 1:

Có rất nhiều sinh viên học hỏi giáo lý Islam khi đến lớp học hoặc đến hội trường để nghe Ulama thuyết giảng thì có đôi khi chen lấn nhau, họ không khuyên bảo nhau làm điều tốt cũng không cấm nhau làm điều xấu, xin ý kiến Shaikh về vấn đề.

## Đáp:

Bắt buộc mọi người phải ra lệnh nhau làm điều tốt và cấm cản nhau làm điều xấu với khả năng có thể.

Đối với ai có kiến thức Islam đang sống ở một nơi không có người ra lệnh làm việc thiện và cấm cản làm điều xấu xa thì bắt buộc y phải đứng ra làm việc này, vì Nabi ﷺ đã nói ở Hadith sau:

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: ((مَنْ رَأَى مِنْكَ مُنْكَرًا فَلْيَعْبِرْهُ بِيَدِهِ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ وَذَلِكَ أَضْعَفُ الْإِيمَانِ)) رواه مسلم كتاب: الإيمان، باب: بيان كون النهي عن المنكر من الإيمان وأن الإيمان يزيد وينقص وأن الأمر بالمعروف والنهي عن المنكر واجب (٤٩، ٧٨).

Ông Abu Sa-i'd Al-Khudry رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ kể: tôi đã nghe Rosul ﷺ nói: "**Ai trong các người nhìn thấy điều Harom thì hãy thay đổi bằng tay mình, nếu không có khả năng thì bằng cái lưỡi, còn không có khả năng thì bằng con tim và đó là đức tin yếu nhất.**" Hadith do Muslim ghi lại ở phần Iman, chương việc ngăn cản làm điều xấu cũng là nhánh của đức tin, đức tin là điều được thêm và bớt, và nhiệm vụ ra lệnh làm điều tốt và cấm cản làm điều xấu là hai điều bắt buộc, Hadith số 49 và 78.

Tóm lại, nhiệm vụ chung của mỗi người Muslim là phải luôn khuyên bảo nhau làm điều tốt và cấm nhau làm điều xấu dù ở bất cứ nơi nào ở Masjid, ở ngoài đường, ở trong nhà cùng với gia đình và ở mọi nơi khác, Allah phán:

قَالَ تَعَالَى: ﴿يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قُوًا أَنفُسِكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا﴾ التحريم: ٦

﴿Hỡi những người có đức tin! Hãy bảo vệ bản thân và gia đình các người tránh khỏi hỏa ngục.﴾ Al-Tahreem: 6 (chương 66).

Nhưng khi thi hành cần phải tế nhị, thông minh và kiên nhẫn.

---

(1) Shaikh Abdul Azeez bin Abdullah bin Baaz đã thuyết giảng chủ đề này tại Masjid Al-To-if vào ngày 5/2/1412 H.

## **Câu hỏi số 2:**

**Shaikh sẽ khuyên bảo ra sao đối với nhóm kêu gọi mọi người làm điều Bid-a'h, đặc biệt là nhóm thanh niên tự xưng thuộc phe đảng tôn giáo này, nọ ?**

### **Đáp:**

Tôi khuyên bảo các anh em đi phổ biến tôn giáo Islam phải sáng suốt, khuyên bảo thật tin tế, tranh luận thật tế nhị như Allah đã ra lệnh trong Qur'an, nếu thấy nhóm người nào đó làm điều Bid-a'h thì hãy ngăn cản bằng mọi cách có thể dù đó là nhóm người nào nhưng phải tế nhị, không thô lỗ.

Bid-a'h là cái tân, điều mới mẽ được mọi người tạo ra rồi cho rằng nó thuộc trong tôn giáo nhưng thật sự là không, vì Nabi ﷺ đã nói ở Hadith sau:

عَنْ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ عَبْدِ اللَّهِ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ((مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ)) وراه البخاري كتاب الصلح، باب إذا اصطلحو على صلح جور فالصلح مردود، حديث (٢٦٩٧) ومسلم كتاب: الأفضية، باب: نقض الأحكام الباطلة، وردّ محدثات الأمور، حديث (١٧، ١٧١٨) وفي رواية لمسلم: ((مَنْ عَمَلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ))

Mẹ của những người có đức tin Um Abdullah bà A-y-shah رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا thuật lại lời Nabi ﷺ: "**Ai tạo ra cái mới trong việc làm này của Ta (tức trong Islam) mà nó không có trong đạo thì việc làm đó bị trả lại y.**" Hadith do Al-Bukhory ghi lại ở phần hòa giải, chương khi hòa giải bằng sự bất công thì sự hòa giải đó không được chấp nhận, Hadith số 2697 và Muslim ghi lại ở phần phân xử, chương hủy bỏ những giáo lý vô hiệu và đổi lại những ai tạo ra cái tân, Hadith số 17 và 1718, theo đường truyền khác của Muslim Nabi ﷺ nói: "**Ai làm điều gì mà không có lệnh của Ta thì việc làm đó của y bị trả lại.**"

Thí dụ như Bid-a'h của nhóm Rofidhoh, nhóm Mua'tazilah, nhóm Rojā, nhóm Al-Khowarij, việc làm Mâu'id (tổ chức sinh nhật), lập mộ bia, xây dựng Masjid lên trên mộ và vô số Bid-a'h khác. Chúng ta cần phải giải thích phân trần cho họ thật tế nhị, tin tế, sáng suốt, lập luận đàng hoàng không thô bạo chửi mắng hi vọng họ chấp nhận mà thay đổi hoàn cảnh họ.

Đối với việc cho rằng mình là nhóm tôn giáo này hay nhóm tôn giáo kia thì không được, ngoại trừ nói thuộc về nhóm Qur'an và Sunnah rồi giúp đỡ lẫn nhau bằng lòng chân thật vì Allah thì họ thuộc nhóm của Allah và họ là những người chiến thắng vẻ vang và họ gồm có một số tính cách sau:

قَالَ تَعَالَى: ﴿لَا يَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ، وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ

وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ

وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٢٢﴾ المجادلة: ٢٢

﴿Người (Muhammad) sẽ không tìm thấy được nhóm người tin tưởng Allah và ngày tận thế lại kết thân với những kẻ chống đối Allah và Thiên Sứ của Ngài cho dù họ là cha mẹ hay con cái hay anh em hay bà con ruột thịt của họ đi chăng nữa. Những người (có đức tin) đó đã được Allah khắc ghi đức tin vào quả tim của họ và Ngài đã tăng cường cho họ tinh thần từ Ngài. Rồi Ngài sẽ thu nhận họ vào những ngôi vườn (thiên đàng) bên dưới có các dòng sông chảy để họ vào trong đó sống đời đời. Allah sẽ hài lòng về họ và họ sẽ hài lòng về Ngài. Họ thuộc đảng phái của Allah, quả thật chỉ có đảng phái của Allah mới thắng lợi vẻ vang thôi.﴾ Al-Mujadalah: 22 (chương 58).

Ngoài ra phe của Allah còn có một số tính cách sau:

قَالَ تَعَالَى: ﴿إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٥﴾ ءَاخِذِينَ مَا ءَأَنَّهُمْ رَبُّهُمْ إِيْتَهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ ﴿١٦﴾

كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ آلِئِيلٍ مَا يَهْجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿١٨﴾ وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿١٩﴾

﴿الذاريات: ١٥ – ١٩﴾

﴿Chắc chắn rằng những người biết kính sợ (Allah) sẽ được ở trong thiên đàng có các dòng sông chảy \* Họ sẽ hưởng được mọi điều được Allah ban thưởng cho họ, bởi trước kia (trên trần gian) họ là những người đức hạnh \* Họ là những người thường hay ít ngủ vào ban đêm (do hành lễ Solah Sunnah) \* Và thường cầu xin (Allah) tha thứ trước rạng đông \* Họ chi dùng tài sản của họ bố thí cho người nghèo, người thiếu thốn, người ăn xin.﴾ Al-Zaa-ri-yaat: 15 – 18 (chương 51). Đây mới là phe đảng của Allah họ không bao giờ cho rằng họ thuộc nhóm nào khác ngoài Qur'an và Sunnah, họ chỉ làm và đi theo trên sự hiểu biết của nhóm tiên nhân của cộng đồng này như tập thể Sohabah và những Ulama học giả đức hạnh.

Phe đảng của Allah họ luôn khuyên bảo toàn thể cộng đồng dù đó là ai phải bám lấy Qur'an và Sunnah, không được làm khác hoặc trái ngược Qur'an và Sunnah, tất cả điều nào phù hợp với Qur'an hoặc Sunnah hoặc một trong hai thì đó là chân lý được chấp nhận còn điều nào trái ngược lại Qur'an và Sunnah hoặc một trong hai thì bắt buộc phải bỏ, bởi phe đảng của Allah họ không phân biệt nhóm này hay nhóm kia, không phân biệt nhóm Al-Ansor Al-Sunnah hay nhóm Al-Jam-i'-yah Al-Shar-i'-yah hay Ja-maa-a'h Al-Tableegh... mà chỉ xem họ là một, con đường của họ là một, phương châm của họ là một đó là chỉ phục vụ vì Allah, làm theo di huấn Qur'an và Sunnah.

Tóm lại người Muslim không được chia phe đảng, băng nhóm rồi làm trái ngược Qur'an và Sunnah, đó là tội lỗi là sai lầm.

### **Câu hỏi số 3:**

**Mong Shaikh chỉ cho chúng tôi một số sách quan trọng nói về A'qeedah (niềm tin người Muslim).**

#### **Đáp:**

Quyển sách quan trọng nhất, tốt nhất trong lĩnh vực này chính là Thiên Kinh Qur'an, bạn phải bám lấy Qur'an dùm phải cầm bằng răng, hãy đọc Qur'an cho thật nhiều từ đầu đến cuối, bạn sẽ thấy được từ chương Al-Fatihah đầu tiên đến chương cuối cùng chương Al-Naas toàn chưa đựng điều tốt lành hoàn hảo, là kho tàng kiến thức, bởi Qur'an luôn kêu gọi mọi người làm theo đạo đức và cấm đoán mọi điều xấu xa tề hại làm hại đến con người, đến xã hội, đến cộng đồng. Kế tiếp là những bộ sách về Hadith cao quý của Nabi Muhammad ﷺ như quyển Soheeh Al-Bukhory, Soheeh Muslim... rồi đến sách của các Ulama học giả Islam nổi tiếng về kiến thức uyên bác và đạo đức tốt đẹp của họ như Shaikh Al-Islam Ibnu Taimiyah điển hình như sách: Al-A'qeedah Al-Waasitiyah, Al-Tadmireeyah, Al-Hamuweeyah, Minhaaj Al-Sunnah, bộ Al-Fataawa, A'qeedah Ibnu Abi Zaid Al-Qoiruwaany, Sharsh Ibnu Abi Al-I'z phân tích quyển Al-A'qeedah Al-Tohaawiyah đây là quyển sách rất hữu ích.

Ngoài ra còn có sách vở của Shaikh Ibnu Al-Qooyim là những quyển sách hữu dụng vô cùng, quyển Fath Al-Majeed của Shaikh Abdur Rohmaan bin Hasan, quyển Al-Tauheed của Shaikh Imam Muhammad bin Abdul Wahhaab, Kashf Al-Shubuhaat, Tha-laa-thah Al-Usul và quyển Al-Dirar Al-Saneeyah là sách hỏi đáp của giới Ulama Najd.

Tôi (tác giả) khuyên những sinh viên mới bắt đầu học hỏi về giáo lý Islam là hãy học thuộc lòng Qur'an hoặc thuộc những gì có thể, kế tiếp thuộc lòng sách Tauheed như quyển Kashf Al-Shubuhaat, quyển Tha-laa-thah Al-Usul, quyển Al-A'qeedah Al-Waasitiyah đây là những quyển sách ngắn gọn về lĩnh vực này, đây là sách viết về nguồn gốc của đức tin, là đức tin của giới tiên nhân đức hạnh, là đức tin của Vương Quốc Saudi Arabia, là đức tin mà Shaikh Imam Muhammad bin Abdul Wahhaab đứng lên kêu gọi nhưng đã bị nhóm người kỳ thị ranh ghét đặt cho cái tên là Al-A'qeedah Al-Wahhaabiyah, bởi họ tưởng rằng đây điều mới mẽ do Shaikh Imam Muhammad bin Abdul Wahhaab bịa đặt cố ý làm khác với Qur'an và Sunnah nhưng sự thật hoàn toàn khác bởi đây là A'qeedah giống y như Qur'an và Sunnah dạy bảo đã được giới tiên nhân đức hạnh xưa kia làm và truyền lại, do đa số mọi người không hiểu rõ vấn đề rồi bị những kẻ ranh ghét nhồi sọ, lợi dụng truyền đạt tin thất thiệt, không đúng thật.

Đối với giới sinh viên tìm hiểu về giáo lý Islam cần phải trao đổi kiến thức nhiều và nhiều hơn nữa để hiểu rõ vấn đề, phải sáng suốt suy xét vấn đề đúng sai chớ nghe lời phiến diện của người này hay người kia rồi bị lầm lạc giống như họ.

#### **Câu hỏi số 4:**

**Shaikh đã nói việc kêu gọi nhau làm điều thiện và ngăn cản làm điều xấu xa tội lỗi cần phải tế nhị lịch thiệp, nhưng không có tác dụng với một số người thì phải làm sao ?**

#### **Đáp:**

Đối với ai có quyền lực trong tay thì làm theo quyền lực của mình với khả năng có thể nhưng dựa vào qui tắc Islam, còn ai không có quyền lực thì thi hành bằng sự tế nhị, lịch thiệp bởi điều này sẽ đưa đến kết quả tốt như Allah phán:

قَالَ تَعَالَى: ﴿ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ﴾ النحل: ١٢٥

﴿(Hỡi Muhammad) hãy mời gọi mọi người đến với con đường (Islam) của Thượng Đế Ngươi bằng sự sáng suốt, bằng lời khuyên nhã nhặn.﴾ Al-Nahl: 125 (chương 16), Allah phán ở chương khác:

قَالَ تَعَالَى: ﴿فِيمَا رَحِمَةٍ مِنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَأْتَفَضُوا مِنْ حَوْلِكَ﴾ آل عمران: ١٥٩

﴿Do vậy, với lòng khoan dung độ lượng của Allah thì Ngươi (hỡi Muhammad) nên đối xử hiền hòa với mọi người. Còn nếu như Ngươi khắt khe cứng rắn với họ thì họ sẽ bỏ Ngươi đi nơi khác.﴾ Ali Imron: 159 (chương 3) và Nabi ﷺ nói:

قَالَ ﷺ: ((إِنَّ الرَّفْقَ لَا يَكُونُ فِي شَيْءٍ إِلَّا زَانَهُ، وَلَا يُنْزَعُ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا شَانُهُ))

"Một khi sự tế nhị nhã nhặn nằm trong vấn đề nào thì nó sẽ trở thành trang hoàng lộng lẫy hơn còn nếu như nó bị thiếu đi trong vấn đề nào đó thì vấn đề sẽ trở thành xấu xa khó xem."

Đối với giới chức quyền, cấp lãnh đạo như Hakim, giáo cả phải có sự sáng suốt và văn hóa khi áp dụng quyền hành, Allah phán:

قَالَ تَعَالَى: ﴿وَلَا تُجَادِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ﴾ العنكبوت: ٤٦

﴿Và các người (những người Muslim) chớ có tranh cãi với dân Kinh Sách (Do Thái giáo và Thiên Chúa giáo) ngoại trừ bằng những lời lẽ tế nhị văn hóa.﴾ Al-Ankabut: 46 (chương 29), kẻ bất công là người lợi dụng quyền hành, lợi dụng tôn giáo thu lợi nhuận riêng.

Người đàn ông thì có quyền với gia đình anh ta, thầy giáo thì có quyền với học trò, Hakim, giáo cả thì có quyền với quyền với giáo dân, trưởng làng thì có quyền đối với cả làng... mỗi người phải có nhiệm vụ

với khả năng có thể nhưng phải tế nhị, sáng suốt, văn hóa, từ tốn, phân tích giải thích tránh tới đa gây sung đột, hành động tay chân.

### **Câu hỏi số 5:**

**Có rất nhiều người không hiểu biết đã nói lúc ngủ rằng: hỡi các Thiên Thần hãy đánh thức tôi vào giờ này hoặc giờ kia ?**

### **Đáp:**

Lời lẽ này không được phép nói, đây là lời lẽ Shirk lớn bởi y đã cầu xin ngoài Allah và cầu xin những người không có mặt. Sự cầu xin này giống như cầu xin ma quỷ, bụt tượng, người chết, Allah cấm rằng:

قَالَ تَعَالَى: ﴿وَأَنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾ ﴿١٨﴾ الجن: ١٨

«**Và quả thật, tất cả Masjid là của Allah. Bởi vậy, chớ cầu nguyện một ai cùng với Allah (trong đó)**» Al-Jin: 18 (chương 72), Allah phán ở chương khác:

قَالَ تَعَالَى: ﴿ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ﴾ ﴿١٣﴾ إِنَّ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ

بِشْرِكِكُمْ وَلَا يَبْنِيكَ مِثْلُ خَيْرٍ ﴿١٤﴾ فاطر: ١٣ - ١٤

«**Allah Thượng Đế của các người là thế, tất cả vương quyền là của Ngài. Đối với những thần linh mà các người cầu nguyện ngoài Allah, chúng không kiểm soát được một lớp vỏ của hạt chà là \* Nếu các người cầu nguyện chúng thì chúng sẽ không nghe được lời cầu của các người đâu và nếu chúng có nghe đặng đi chẳng thì chúng vẫn không đáp lời các người được. Rồi vào Ngày Phán Xử Cuối Cùng, chúng sẽ phủ nhận việc các người tôn thờ chúng. Và không ai có thể báo cho Người (Muhammad) biết (sự thật) giống như Đấng Am Tường (Allah).**» Fatir: 13 – 14 (chương 35). Allah đã qui định việc cầu xin ngoài Ngài như cầu xin người chết, bụt tượng, ma quỷ, Thiên Thần là tội Shirk (sự tỏ hợp, sự đồng đẳng với Allah), vì Ngài đã phán:

قَالَ تَعَالَى: ﴿وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِنَ الْإِنْسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا﴾ ﴿٦﴾ الجن: ٦

«**Và quả thật, có số đàn ông trong loài người đã tìm đến số đàn ông trong loài Jin (ma quỷ) cầu xin sự che chở giúp đỡ nhưng chúng (loài Jin) chỉ làm cho họ (loài người) mắc thêm tội mà thôi.**» Al-Jin: 6 (chương 72), Allah phán ở chương khác:

قَالَ تَعَالَى: ﴿وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ

الْكَافِرُونَ﴾ ﴿١١٧﴾ المؤمنون: ١١٧



«Và ai cầu nguyện cùng với Allah một thần linh khác mà không có bằng chứng nào về việc thờ phụng đó thì việc thanh toán y chỉ thuộc về Thượng Đế của y. Quả thật, Ngài không giúp những kẻ ngoại đạo chiến thắng.» Al-Muminun: 117 (chương 23). Allah đã qui định những kẻ cầu xin ngoài Allah là người Kafir (người ngoại đạo) dù họ cầu xin người chết hoặc bụt tượng hoặc ma quỷ hoặc Thiên Thần hoặc bất cứ thần linh nào ngoại trừ cầu xin người sống đang có mặt, có khả năng giúp đỡ đáp ứng nhu cầu như Allah đã kể về câu chuyện của Nabi Musa:

قَالَ تَعَالَى: ﴿فَاسْتَعْنَهُ الَّذِي مِنْ شَيْعَانِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ﴾ القصص: ١٥

«Người đàn ông của phe (Musa) đã cầu cứu (Musa) tiếp tay chống lại kẻ thù.» Al-Qosos: 15 (Chương 28).

Một số câu nói như dưới đây là tội Shirk: Hỡi ma quỷ! Hãy bắt nó đi. Hỡi Sab-a'h! Hãy bắt nó đi. Hỡi ma quỷ đang hiện hình! Hãy bắt nó đi. Hỡi ma quỷ của dân tộc hoặc hỡi ma quỷ của quê hương tất cả các câu nói như thế này đều mang tội Shirk. Tương tự đối ai cầu xin những gì không hiện hữu như: Hỡi các Thiên Thần của Allah! Hãy đánh thức tôi hoặc hãy bảo vệ tôi hoặc hỡi ma quỷ của căn nhà này! Hãy bảo vệ tôi hoặc hãy đánh thức tôi... thì đây là Shirk lớn.

Nhiệm vụ người Muslim phải luôn cảnh giác, khuyến cáo rằng đe nhau về sự việc này, hãy luôn cầu xin Allah Đấng duy nhất che chở, bảo vệ bởi Ngài có khả năng trên tất cả, Allah phán:

قَالَ تَعَالَى: ﴿أَدْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ﴾ غافر: ٦٠

«Hãy cầu xin TA đi sẽ được TA đáp lại cho các ngươi.» Ghofir: 60 (chương 40), Allah phán ở chương khác:

قَالَ تَعَالَى: ﴿وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ﴾

فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾ البقرة: ١٨٦

«Và một khi các bề tôi của TA hỏi Người (Muhammad) về TA, (hãy bảo chúng): Quả thật, TA rất gần, TA sẽ đáp lại lời cầu xin của ai cầu xin TA. Cho nên hãy cầu xin TA đi, hãy tin tưởng vào TA đi mai ra các người được hướng dẫn.» Al-Baqoroh: 186 và Nabi ﷺ nói:

قَالَ ﷺ: ((إِذَا سَأَلْتَ فَاسْأَلِ اللَّهَ وَإِذَا اسْتَعْنَتْ فَاسْتَعِنْ بِاللَّهِ)) رواه الترمذي

"Một khi cậu muốn cầu xin hãy cầu xin Allah, một khi cần cứu giúp hãy cầu cứu Allah." Hadith do Al-Tirmizy ghi lại.

Cầu xin Allah ban cho toàn thể cộng đồng Muslim học hỏi và thấu hiểu giáo lý Islam, cầu xin ban cho sự bình an tránh được mọi điều làm cho Ngài giận dữ. Quả thật, Ngài nghe thấu hết tất cả.

### **Câu hỏi số 6:**

**Ân phước của việc đọc Qur'an có đến được với người chết không và nguyên văn Hadith nói về việc hiếu thảo với cha mẹ sau khi chết như thế nào ?**

### **Đáp:**

Không có bất cứ bằng chứng nào chứng minh việc đọc Qur'an đến được người chết, chúng ta chớ làm việc đó mà hãy làm theo những gì được Allah cho phép như cầu xin Allah tha thứ, ban nhiều điều tốt cho người chết, bố thí mang danh nghĩa họ, làm Haj, làm U'mroh, trả nợ thay họ, bởi chỉ có những điều này mới giúp ích được cho họ.

Còn Hadith trong câu hỏi yêu cầu thì nguyên văn như sau:

أَنَّ رَجُلًا قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! هَلْ بَقِيَ مِنْ بِرِّ أَبِي شَيْءٌ أَبْرُهُمَا بِهِ بَعْدَ مَوْتِهِمَا؟ قَالَ ﷺ: ((نَعَمْ، الصَّلَاةُ عَلَيْهِمَا وَالِاسْتِغْفَارُ لَهُمَا وَإِنْفَادُ عَهْدِهِمَا مِنْ بَعْدِهِمَا وَإِكْرَامُ صَدِيقَيْهِمَا وَصِلَةُ الرَّحِمِ الَّتِي لَا تُوصَلُ إِلَّا بِهِمَا)) رواه أبو داود.

Có người đàn ông đến hỏi Rosul ﷺ: Thưa Rosul của Allah! Có việc hiếu thảo nào làm cho cha mẹ tôi sau khi họ đã chết không? Rosul ﷺ đáp: **"Có, cầu xin cho họ, cầu xin sự tha thứ cho họ, thực hiện nguyện vọng của họ sau khi chết, đối xử tốt với bạn bè họ, thăm viếng dòng họ cả hai bên cha mẹ."** Hadith do Abu Dawud ghi lại.

Nabi ﷺ nói ở Hadith khác:

قَالَ ﷺ: ((إِذَا مَاتَ ابْنُ آدَمَ انْقَطَعَ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثٍ: صَدَقَةٌ جَارِيَةٌ وَعِلْمٌ يُنْتَفَعُ بِهِ وَوَلَدٌ صَالِحٌ يَدْعُو لَهُ)) رواه مسلم في صحيحه.

**"Một khi con cháu Adam (con người) đã chết thì tất cả mọi việc làm của y đều bị đứt đoạn ngoại trừ ba điều: sự bố thí còn lưu truyền (như xây dựng Masjid, trường học Islam...), kiến thức hữu ích để lại cho đời (tức kiến thức Islam) và đứa con hiếu thảo cầu xin cho cha mẹ."** Hadith do Muslim ghi lại trong bộ Soheeh.

**"Câu đứa con hiếu thảo cầu xin cho cha mẹ":** bất cứ ai cầu xin cho cha mẹ là đứa con hiếu thảo.

Có Hadith khác ghi trong Soheeh Al-Bukhory và Soheeh Muslim:

عَنْ عَائِشَةَ أَنَّ رَجُلًا أَتَى النَّبِيَّ ﷺ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! إِنَّ أُمَّي مَاتَتْ وَلَمْ تُوصَّ وَأَظْنُهَا لَوْ تَكَلَّمْتُ تَصَدَّقْتُ أَفَلَهَا أَجْرٌ إِنْ تَصَدَّقْتُ عَنْهَا؟ قَالَ: ((نَعَمْ)) رواه البخاري ومسلم.

Bà A-y-shah kể: có người đàn ông đến gặp Nabi ﷺ và nói: Thừa Rosul của Allah! Mẹ tôi đã qua đời nhưng không chẵn chối lời nào cả, tôi nghĩ rằng nếu bà ta nói là sẽ nói bổ thí. Vậy tôi sẽ bổ thí dù mẹ thì mẹ tôi có được ân phước gì không ? Nabi ﷺ đáp: "Có." Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

### **Câu hỏi số 7:**

**Tôi có người chị em bà con chú bác ruột nay đã được bảy mươi tuổi, vậy tôi được hôn lên đầu bà ta đang đội khăn hoặc bắt tay với bà ta vì tuổi đã cao hay không ?**

### **Đáp:**

Anh không được phép bắt tay cũng như hôn lên đầu và cả những gì tương tự, chỉ được phép chào hỏi bằng lời mà thôi. Nabi ﷺ đã nói:

قَالَ ﷺ: ((إِنِّي لَا أَصَافِحُ النِّسَاءَ))

**"Chắc chắn rằng Ta sẽ không bắt tay với phụ nữ."** Hadith bao gồm dù là phụ nữ lớn hay nhỏ, già hay trẻ.

Bà A-y-shah nói:

قَالَتْ عَائِشَةُ: ((وَاللَّهِ مَا مَسَّتْ يَدُ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ يَدَ امْرَأَةٍ قَطُّ))

*"Thề bởi Allah chứng giám, tay Rosul ﷺ của Allah chưa từng chạm đến tay của bất phụ nữ nào khác."* Tức Nabi ﷺ chưa từng chạm đến tay phụ nữ nào Harom cấm người chạm đến mà chỉ nói với họ bằng lời nói mà thôi.

### **Câu hỏi số 8:**

**Mong Shaikh hãy kể ra một số lý do đưa con người trở thành người có đức tính đạo đức Islam.**

### **Đáp:**

Lý do đưa con người đến được tính đạo đức đó thứ nhất cần phải đọc nghiên cứu ý nghĩa Qur'an cho thật nhiều, cố gắng bắt chước theo mọi đức tính tốt đẹp được Allah kể trong Thiên Kinh, thứ hai đọc về các Hadith Soheeh (chính xác) của Nabi ﷺ liên quan đến vấn đề và tương tự thế chỉ làm bạn với người có đạo đức Islam.

Tiếp theo tìm hiểu về tiểu sử Nabi ﷺ, tiểu sử của những tiền nhân đức hạnh của Islam như Sohabah, thế hệ sau Sohabah, các Ulama học giả Islam... nhưng quan trọng nhất vẫn là Qur'an cần phải đọc thật nhiều bằng cả tấm lòng, bằng cả khối óc suy nghĩ và kế tiếp là Hadith. Cầu xin Allah ban cho tất cả được làm theo những đức tính đạo đức Islam.

### **Câu hỏi số 9:**

**Có một số cha mẹ không quan tâm đến con cái về mặt tôn giáo, thấy rằng họ không ra lệnh con cái họ hành lễ Solah hay đọc Qur'an**

cũng như không động viên tìm đến giới Ulama học hỏi về kiến thức Islam... mà chỉ thấy họ ra lệnh khích lệ con cái phải đi học điều đặn ở các trường phổ thông và sẽ rất giận nếu chúng bỏ học một ngày hay một buổi. Mong Shaikh có lời khuyên dành cho họ.

### **Đáp:**

Lời khuyên chân thành của tôi (tác giả) gửi đến giới cha mẹ, chú bác, cô dì và những người lớn đang quản lý những ai nhỏ hơn mình như con cháu, hãy biết kính sợ Allah mà ra lệnh chúng hành lễ Solah khi được bảy tuổi và đánh chúng nếu đã được mười tuổi vẫn không chịu hành lễ Solah như Nabi ﷺ đã răn dạy:

قَالَ ﷺ: ((مُرُوا أَبْنَاءَكُمْ بِالصَّلَاةِ لِسَبْعٍ، وَاضْرِبُوهُمْ عَلَيْهَا لِعَشْرِ- وَفَرَّقُوا بَيْنَهُمْ فِي الْمَضَاجِعِ))

**"Các người hãy ra lệnh con cái của các người hành lễ Solah khi lên bảy, hãy đánh chúng (nếu bỏ lễ Solah) khi lên mười và hãy phân chia chúng ngủ riêng nhau."**

Đối với người có quyền như cha mẹ, chú bác, cô dì, anh chị hãy áp dụng quyền hành với những ai dưới quyền quản lý của họ về việc hành lễ Solah, cấm chúng làm những điều Harom bị Allah cấm... đây là nhiệm vụ của mỗi người Muslim, Allah phán:

قَالَ تَعَالَى: ﴿يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ﴾ التحريم: ٦

﴿Hỡi những người có đức tin! Hãy bảo vệ bản thân và gia đình các người tránh khỏi hỏa ngục.﴾ Al-Tahreem: 6 (chương 66), Allah phán ở chương khác:

قَالَ تَعَالَى: ﴿وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا﴾ طه: ١٣٢

﴿Các người hãy ra lệnh cho gia đình các người hành lễ Solah và hãy kiên trì thi hành.﴾ Toha: 132 (chương 20).

Allah kể về Nabi Is-maa-i'l rằng:

قَالَ تَعَالَى: ﴿وَأذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ﴿٥٤﴾ وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ

بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا ﴿٥٥﴾ مريم: ٥٤ - ٥٥

﴿Hãy nhắc lại trong Thiên Kinh (Qur'an) về Is-maa-i'l. Quả thật, người là một người giữ đúng lời hứa, là một Rosul (Thiên Sứ) và là một vị Nabi \* Người đã ra lệnh gia đình hành lễ Solah, xuất Zakat bắt buộc nên đã được Thượng Đế Người hài lòng về Người.﴾ Maryam: 54 - 55 (chương 19).

Nhiệm vụ của chúng ta mỗi người Muslim phải ra lệnh người thân và con cháu chúng ta luôn tuân phục Allah và Rosul của Ngài về việc

hành lễ Solah và những nhiệm vụ khác, đồng thời ngăn cấm họ không cho phạm giới cấm của Allah đầu tiên là lơ là lễ Solah, uống rượu, hút thuốc, nghe hoặc chơi nhạc, làm bạn với người xấu... phải ra lệnh chúng noi gương theo người đức hạnh, đạo đức và thương yêu những tiên nhân đạo đức dù là nam hay nữ, Allah sẽ hỏi tất cả mọi người vào ngày phán xét như đã phán:

قَالَ تَعَالَى: ﴿فَوَرَبِّكَ لَنَسْأَلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩٢﴾ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾﴾ الحجر: ٩٢ - ٩٣  
 ﴿TA (Allah) thề bởi Thượng Đế Người (Muhammad) chắc chắn TA sẽ điều tra tất cả mọi người \* Về tất cả mọi điều mà họ đã làm (ở trần gian).﴾ Al-Hijr: 92 – 93 (chương 15).

Nabi ﷺ nói:

قَالَ ﷺ: ((كُلُّكُمْ رَاعٍ، وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، فَالْإِمَامُ رَاعٍ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، وَالرَّجُلُ رَاعٍ فِي أَهْلِ بَيْتِهِ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ فِي بَيْتِ زَوْجِهَا وَمَسْئُولَةٌ عَنْ رَعِيَّتِهَا، وَالْعَبْدُ رَاعٍ فِي مَالِ سَيِّدِهِ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ)) رواه البخاري ومسلم.

"Tất cả các người đều là người quản lý và tất cả các người phải có trách nhiệm trong sự quản lý đó, vị Imam (người lãnh đạo) là người quản lý (quần chúng) y phải chịu trách nhiệm trong việc quản lý đó, người đàn ông là người quản lý gia đình anh ta phải có trách nhiệm cho sự quản lý đó, phụ nữ là người quản lý mọi việc trong nhà chồng cô ta và cô ta phải chịu trách nhiệm cho việc quản lý đó, người nô lệ là người quản lý tài sản của chủ y phải có trách nhiệm cho việc quản lý đó." Hadith do Al-Bukhory và Muslim ghi lại.

### Câu hỏi số 10:

Ý kiến của Shaikh ra sao đối với ai đọc Qur'an không rõ ràng do không được dạy tốt nên lúc đọc bị sai, phát âm không chuẩn dẫn đến ý nghĩa của câu kinh bị thay đổi nhưng y lại biện minh bằng Hadith của bà A-y-shah như sau:

((الْمَاهِرُ بِالْقُرْآنِ مَعَ السَّفَرَةِ الْكِرَامِ الْبَرَّةِ وَالَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ وَيَتَتَعْتَعُ فِيهِ لَهُ أَجْرَانِ))

### Đáp:

Đối với người này cần phải cố gắng học nhiều hơn nữa ở những người hiểu biết hơn anh ta, không được phép lười hay bỏ mặt bởi trong việc học sẽ được nhiều điều lợi. Đối với Hadith ở trên là do Muslim ghi lại (với ý nghĩa sau: "Người đọc Qur'an rành mạch rõ ràng sẽ được ở cùng với nhóm Thiên Thần còn người đọc Qur'an lặt bập sẽ được hai ân phước.")

Chữ: "lặt bập" là do kém kiến thức về cách đọc Qur'an nên cảm thấy rất là khó khăn khi đọc. Vì vậy, cần phải trao dồi kiến thức hơn nữa bởi họ hỏi sẽ được ân phước rất vĩ đại trong việc như Nabi ﷺ đã nói:

قَالَ ﷺ: ((خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ)) خرجه البخاري في صحيحه.

"Người tốt nhất trong các người là người học hỏi Qur'an và dạy lại người khác." Hadith do Al-Bukhory ghi lại trong quyển Soheeh. Cho nên người tốt nhất trong cộng đồng Muslim là người học hỏi, trao đổi kiến thức Qur'an rồi dạy lại người khác, rồi làm theo Qur'an giáo dục, kêu gọi và hướng dẫn mọi người đến với chân lý đó.

Ý nghĩa của việc học và dạy Qur'an là làm theo mọi giáo điều trong Qur'an trước rồi mới dạy lại người khác như Nabi ﷺ nói:

قَالَ ﷺ: ((افْرَأُوا الْقُرْآنَ فَإِنَّهُ يَأْتِي شَفِيعاً لِأَصْحَابِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ)) رواه مسلم في صحيحه.

"Các người hãy đọc Qur'an bởi Qur'an sẽ là người biện hộ cho người đọc Nó vào ngày tận thế." Hadith do Muslim ghi lại trong quyển Soheeh, Nabi ﷺ nói ở Hadith khác:

قَالَ ﷺ: ((الْقُرْآنُ حُجَّةٌ لَكَ أَوْ عَلَيْكَ)) خرجه مسلم.

"Qur'an sẽ là nhân chứng giúp anh hoặc chống đối lại anh." Hadith do Muslim ghi lại.

Câu: "**nhân chứng giúp anh**" đối với ai làm theo Qur'an giáo dục.

Câu: "**chống đối lại anh**" đối với ai không theo lời răn dạy của Qur'an.

### Câu hỏi số 11:

**Có được phép hôn chị em gái ruột hoặc họ hôn lại tôi ?**

#### Đáp:

Không vấn đề gì đối với việc anh hôn em gái ruột lên trán, gò má, lên đầu và ngược lại em gái hôn anh trai ruột, tương tự thế được phép hôn mẹ ruột, cô ruột, dì ruột, vợ kế hợp pháp của cha, cháu gái ruột. Trước kia Nabi ﷺ đã hôn Fatimah con gái Người cứ mỗi lần vào thăm con hoặc Fatimah đến thăm Người và Abu Bakr đã hôn con gái A-y-shah lên gò má khi cô bị bệnh.

### Câu hỏi số 12:

**Giáo lý Islam ra sao việc người giúp việc nhà không đội khăn kín đáo ở trong nhà ?**

#### Đáp:

Bắt buộc cô ta phải đội khăn kín đáo còn anh phải biết hạ thấp cái nhìn xuống chớ nhìn vào điều Harom như Allah đã phán:

قَالَ تَعَالَى: ﴿قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ﴾ النور: ٣٠

﴿Hỡi (Muhammad) hãy bảo người có đức tin nam hãy kèm chế, hạ thấp cái nhìn họ xuống và hãy bảo vệ bộ phận sinh dục của họ (tức không quan hệ tình dục bừa bãi).﴾ Al-Nur: 30 (chương 24).

Cho nên, cô ta người giúp việc nhà cần phải đội khăn và ăn mặc kín đáo, và anh không được phép ở nơi nào chỉ có hai người bởi những điểm như thế là lý do dẫn đến nhiều điều tệ hại khác như Nabi ﷺ đã nói:

قَالَ ﷺ: ((لَا يَخْلُونَ رَجُلٌ بِامْرَأَةٍ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ ثَالِثُهُمَا)) رواه الترمذي.

**"Một khi người đàn ông ở một nơi riêng lẻ với người phụ nữ thì chắc chắn Shayton (quỉ Sa Tăng) sẽ ở cùng hai người họ."** Hadith do Al-Tirmizy ghi lại.

Tóm lại, anh không được phép ở cùng với người giúp việc nữ ở một nơi riêng lẻ chỉ có hai người, tương tự thế đối với những phụ nữ anh được phép cưới làm vợ, chỉ trao đổi qua lại bằng lời nói không bắt tay.

Tác giả:

Abdul Azeez bin Abdullah bin Baaz

Dịch thuật:

Abu Hisaan Ibnu Ysa